
Budsjett-innst. S. I Tillegg nr. 1

(2002–2003)

**Tillegg til budsjettinnstilling I til Stortinget
fra finanskomiteen**

Budsjett-innst. S. I (2002-2003), jf. St.meld. nr. 1 (2002-2003),
St.prp. nr. 1 (2002-2003) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-14 (2002-2003)

**Tilleggsinnstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for
2003 og forslaget til statsbudsjett medregnet folketrygden for 2003.
(Endret konklusjon)**

INNHold

1.	Innledning	5
2.	Endringer i det økonomiske opplegget for 2003 i forhold til Budsjett-innst. S. I (2002-2003) ..	5
2.1	Avtale om statsbudsjettet for 2003	5
2.2	Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet	9
2.3	Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre	9
2.3.1	Generelt om endringer i det økonomiske opplegget	9
2.3.2	Endringer i forslag til rammevedtak	10
2.4	Merknader fra Arbeiderpartiet	11
2.4.1	Generelt om endringer i det økonomiske opplegget	11
2.4.2	Endringer i forslag til rammevedtak	13
2.5	Merknader fra Fremskrittspartiet	15
2.5.1	Generelt om endringer i det økonomiske opplegget	15
2.6	Merknader fra Sosialistisk Venstreparti	15
2.6.1	Generelt om endringer i det økonomiske opplegget	15
2.7	Merknader fra Senterpartiet	16
2.7.1	Generelt om endringer i det økonomiske opplegget	16
2.7.2	Endringer i forslag til rammevedtak	18
2.8	Merknader fra Kystpartiet	19
2.8.1	Generelt om endringer i det økonomiske opplegget	19
2.8.2	Endringer i forslag til rammevedtak	20
2.9	Oppsummering av forslagene til rammevedtak	21
3.	Forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003) som trekkes i denne innstilling	22
4.	Andre merknader og forslag	22
4.1	Virkninger av avgiftsendringer	22
4.2	Vern og bærekraftig bruk	22
4.3	Bruk av nedlagte forsvarsanlegg	22
4.4	Støtteordninger videregående opplæring	23
4.5	Grunnpensjon for gifte og samboende pensjonister	23
4.6	Husbankens lånerammer	23
4.7	Rammene for kommunesektoren	23
4.8	Likestilling mellom offentlige og private skoler	23
4.9	Straffenivå	23
4.10	Utvidelse av fengselskapasiteten	23
4.11	Alternativ medisinsk behandling	23
4.12	Forenklinger i kraftverksbeskatningen	24
4.13	Forsikringsvirksomhetsloven	24
4.14	Sluttpakker	24
4.15	Moms-nøytralisering ved kommunale innkjøp	24
4.16	Utfordringsrett	24
4.17	Fritt sykehusvalg	24
4.18	Finansieringsmodeller i helsevesenet	24
4.19	Ressurssituasjonen i grunnskolen og videregående skole	24
4.20	Opplæringsloven	24
4.21	Kvalitetsmessige minstestandarder i grunnskolen	24
4.22	Statens Pensjonskasse	25
5.	Forslag fra mindretall	25
6.	Komiteens tilråding	29

Budsjett-innst. S. I Tillegg nr. 1

(2002-2003)

Tillegg til budsjettinnstilling I til Stortinget fra finanskomiteen

Budsjett-innst. S. I (2002-2003), jf. St.meld. nr. 1 (2002-2003),
St.prp. nr. 1 (2002-2003) og St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-14 (2002-2003)

Tilleggsinnstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet for 2003 og forslaget til statsbudsjett medregnet folketrygden for 2003. (Endret konklusjon.)

Til Stortinget

1. INNLEDNING

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ranveig Frøiland, Svein Roald Hansen, Tore Nordtun, Torstein Rudihaugen og Hill-Marta Solberg, fra Høyre, Svein Flåtten, Torbjørn Hansen, Heidi Larssen og Jan Tore Sanner, fra Fremskrittspartiet, Gjermund Hagesæter, lederen Siv Jensen og Per Erik Monsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, Audun Bjørlo Lysbakken og Heidi Grande Røys, fra Kristelig Folkeparti, Ingebrigt S. Sørfonn og Bjørg Tørresdal, fra Senterpartiet, Morten Lund, fra Venstre, May Britt Vihovde og fra Kystpartiet, Steinar Bastesen, viser til vedtak i Stortinget 26. november 2002 om tilbakesending av Budsjett-innst. S. I og Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003).

Komiteen viser dessuten til vedtak i Odelstinget 26. november 2002 om tilbakesending av Innst. O. nr. 19 (2002-2003), jf. Ot.prp. nr. 1 (2002-2003).

Komiteen avgir denne innstillingen som tillegg til Budsjett-innst. S. I (2002-2003), og viser til at det i dag også er avgitt tilleggsinnstilling til Budsjett-innst. S. nr. 1 (2002-2003) og fullstendig innstilling som erstatter Innst. O. nr. 19 (2002-2003), Innst. O. nr. 27 (2002-2003).

Komiteen viser til at alle forslag som er fremsatt under pkt. 9 Forslag fra mindretall og pkt. 10 Komiteens tilråding i Budsjett-innst. S. I (2002-2003), er tatt inn under pkt. 5 Forslag fra mindretall eller pkt. 6 Komiteens tilråding i denne innstillingen, med de endringer som følger av denne innstillingen.

2. ENDRINGER I DET ØKONOMISKE OPPLEGGET FOR 2003 I FORHOLD TIL BUDSJETT-INNST. S. I (2002-2003)

2.1 Avtale om statsbudsjettet for 2003

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at disse medlemmer den 22. november 2002 har inngått budsjettavtale om statsbudsjettet for 2003. Avtalen innebærer at Fremskrittspartiet gir subsidiær støtte til Regjeringens budsjettforslag med de endringer som fremkommer av avtalen. Avtalen er her gjengitt i sin helhet:

"AVTALE MELLOM REGJERINGSPARTIENE OG FREMSKRITTSPARTIET OM STATSBUJSJETTET FOR 2003

Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre (heretter kalt "avtalepartene") er enige om en helhetlig avtale om statsbudsjettet for 2003. Avtalen begrenser seg til Statsbudsjettet for 2003. (Se siste punkt i denne avtale).

Avtalen innebærer at Fremskrittspartiet gir subsidiær tilslutning til Regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2003, med følgende endringer:

	Påløpt*	Bokført
1. Øke satsen i minstefradraget fra 23 % til 24 % Innebarer at om lag 1 mill skatteyttere får redusert skatt. Lavlønnsprofil.	455 mill	365 mill
2. Motorsykler halv årsavgift av personbil	60 mill	60 mill
3. Årsavgift campingvogner - 25% reduksjon	20 mill	20 mill
4. Arveavgift - økt fribeløp i begge trinn Fra 200.000 kr/500.000 kr til 250.000 kr/550.000 kr	195 mill	30 mill
5. Økte avskrivningssatser for maskiner fra 15 til 20 pst	1565 mill	310 mill
6. Permitteringsordningen - arbeidsgivers periode utvides ikke	240 mill	240 mill
7. Pensjon - økt grunnpensjon for gifte og samboende pensjonister fra 1,5 G til 1,6 G (Regulert fra 1. mai)	950 mill	635 mill
8. Pensjon - økt grunnpensjon for gifte og samboende pensjonister til 1,7 G i løpet av perioden - se eget punkt under		
9. Minstepensjonister blant alders- og uførepensjonister fritas for egenandel på medisiner på blå resept	160 mill	160 mill
10. Egenandelstaket heves ikke	380 mill	380 mill
11. Fradrag for sykdomsutgifter (begrensning i fradrag innføres ikke)	75 mill	60 mill
12. Behandling i utlandet - kjøp av behandlingsskapitet	25 mill	25 mill
13. Husbanken - rehabiliteringsplasser, omsorgsboliger og sykehjemsplasser i sydlige land. Husbankens låneramme økes med 500 millioner kroner		
14. Samferdsel - styrking av veibudsjettet	150 mill	150 mill
15. Oppussing av skoler Økt utlånsramme 1000 mill kr	32 mill	32 mill
16. Toppidrettsgymnas	12 mill	12 mill
17. Kongshaug musikkgympnas	2,5 mill	2,5 mill
18. Startbevilgning Høyskolen Østfold	10 mill	10 mill
19. Private utdanningsinstitusjoner (høyskole) Oslo Merkantile Høyskole 5 mill Menighetssøsterhjemmets helsesøsterutdanning 0,7	5,7mill	5,7mill
20. NAROM (Nasjonalt Senter for romrelatert opplæring)	2 mill	2 mill
21. Reisestipend	70 mill	70 mill
22. Kriminalomsorg	10 mill	10 mill
23. Politiet	46 mill	46 mill
24. Kultur (Seilskutene 10 mill, Fallstad konsentrasjonsleir 1 mill Fjell Festning 2 mill, Festsplene Harstad 2 mill)	15 mill	15 mill
25. Kommuner/barnehager Fordelt på: barnehager 287 mill kommunene 713 mill gjennom økte skatteinntekter	1000 mill	1000 mill
26. Grensehandel: Redusert avgift Brennevin (10,9%) Økt tollkontroll Økte bevilgn. Til frivillige org. på rusområdet	110 mill 11 mill 5 mill	100 mill 11 mill 5 mill
27. Refusjon av dieselavgift ekspressbusser	30 mill	30 mill
28. Infrastruktur gass	16 mill	16 mill
29. Fartøyvern	10 mill	10 mill
30. Bislett stadion	15 mill	15 mill
31. Lettelser i rederibeskatningen Se punkt under.	92,8 mill	92,8 mill
SUM:	5770 mill	3920 mill
- Refusjonsordning pluss nettolønn fergereederier (jmf. Brev til FrP av 15. oktober 2002)	550 mill	480 mill
Totalt inndekningsbehov inklusive sjøfolk	6320 mill	4400 mill

* Beløpet for påløpt inkluderer helårsvirkning av redusert avkorting pensjoner (950 mill)

Verbalforslag - strukturtiltak

- Grunnpensjon for gifte og samboende pensjonister trappes opp til 1,7 G innen 2005. Slik at den i 2003 settes til 1,6 G, i 2004 til 1,65 G og i 2005 til 1,7 G

- Husbanken (rehabiliteringsplasser, omsorgsboliger og sykehjemsplasser i sydlige land)

Husbankens låneramme økes med 500 millioner kroner. Denne økningen i lånerammen øremerkes for kommuner som ønsker å bygge sykehjemsplasser, eldreboliger og rehabiliteringsplasser i sydlige land. Regjeringen bes komme tilbake med endelig forslag til ordning i revidert nasjonalbudsjett for 2003. I den forbindelse skal det også vurderes hvordan private aktører kan trekkes med.

- Partene er enige om å be Regjeringen komme tilbake med en vurdering av rammene for kommunesektoren i forbindelse med RNB 2003 når prognosene for skatteinntektene foreligger.

- Partene er enige om at refusjonsordningen for sjøfolk og nettolønn fergereederier, som følger av denne avtale, ikke skal svekkes. Denne avtalen gjelder for hele stortingsperioden.

- Lettelser i rederibeskatningen - 92,8 mill
Det gjennomføres følgende endringer i rederibeskatningen, med virkning fra og med inntektsåret 2002.

a) Tonnasjesskatt
Satsstrukturen i tonnasjesskatten reduseres med 30 pst., dvs. alle satsene reduseres prosentvis like mye.

b) Omlegging av minste gjeldsrentefradrag
Rederiskatteordningen endres slik at det kun beregnes minste gjeldsrentefradrag for den delen av et rederis egenkapital som ev. overstiger 50 pst. av totalkapitalen. Dette vil gi en lettelse i rederibeskatningen, siden rederier i dag kan få inntekstillegg til tross for at gjeldsgraden er over 50 pst. Innført fra og med inntektsåret 2002 antas provenytapet å bli anslagsvis 50 mill. kroner bokført i 2003.

c) Deltakerliknede selskaper i kjede
Selskapene innenfor rederiskatteordningen gis adgang til å eie deltakerliknede selskaper i kjede.

- Virkningene av avgiftsendringer

Forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sette ned et hurtigarbeidende ekspertutvalg som skal utrede virkningene på statens inntekter av avgiftsendringer på grensehandelsutsatte varer. Utredningen skal omfatte virkningene av reduserte avgifter på eksisterende innenlandsk etterspørsel og på økning i innenlandsk etterspørsel som følge av redusert grensehandel, "tax-free"-handel og illegal omsetning. Utvalget skal redegjøre for hvordan provenyvirkinger beregnes i våre naboland, og redegjøre for utviklingstrekkene i avgiftene på grensehandelsutsatte varer i nabolandene. Utvalget skal også vurdere virkningene på samlet konsum i Norge av de aktuelle varene ved avgiftsendringene og konsekvensene av dette. Utvalget skal vurdere virkningene av avgiftsendringer av ulikt omfang. Utvalget skal legge frem sluttrapport innen april 2003."

- Uføres fri-inntekt

Spørsmålet om størrelsen på friinntekten er til behandling i Stortinget jmf Ot.prp. 102 (2001 - 2002). Det legges ikke opp til endringer som får konsekvenser for fri-inntekten på 1 G i 2003. Det vises for øvrig til behandling av Ot. prp nr. 102 (2001-2002)

- Private skoler

Partene er enige om målet om større grad av likestilling mellom offentlige og private skoler. Dette sees i sammenheng med varslet lov om etablering av friskoler. Det vil bli fremmet forslag til ny lov om frittstående skoler i desember. Dagens krav til formål erstattes av krav til innhold og kvalitet. Kravet til innhold er at skolene enten følger læreplanen for offentlige grunnskoler, eller læreplaner som på annen måte sikrer elevene en jevn god opplæring. Når man oppfyller godkjenningskravene skal man ha rett til tilskudd.

- Kvantumsrabatten

Partene viser til at forslag om å øke straffenivået for gjengangere innen vold, vinning og sedelighet er på høring. Sak fremmes for Stortinget senest 01.05. 2003.

- Utvidelse av fengselskapasiteten

Partene er enige om å gi private adgang til å bygge fengsler. Dette er særlig presisert i forhold til bygging av et nytt fengsel i Halden og utvidelse av Bergen fengsel med flere varetaktsinnsatte.

- Vern og bærekraftig bruk

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Norge er et land med en unik natur og naturlandskap. Det er viktig at positive naturopplevelser i vårt land sikres for fremtidige generasjoner. Disse medlemmer legger til grunn prinsippet "Vern gjennom bærekraftig bruk". Restriksjoner på atferden i for eksempel nasjonalparkene må være for å hindre skade på naturen. M.a.o. må det ikke legges restriksjoner på aktivitet som har til hensikt å øke tilgjengeligheten og bruken av naturparkene, men som ikke påfører naturen skade.

Disse medlemmer viser til at det er flere forsøk på å starte opp miljøtilpasset næringsvirksomhet i naturparker og verneområder. Slik næringsvirksomhet rettet mot turister kan bidra med viktige arbeidsplasser i distriktene. Disse medlemmer har merket seg at initiativ stoppes på grunn av begrensninger i forskrift.

Forslag:

Stortinget ber Regjeringen innen 1. oktober 2003 komme tilbake til Stortinget med en sak om bærekraftig bruk av utmark og fjellområdene i Norge. I den forbindelse skal bl.a. spørsmålet om nærmere retningslinjer for økt turismessig bruk av disse områdene utredes nærmere, både på arealer utenfor og innenfor større verneområder opprettet etter naturvernloven. Initiativ som bidrar til utvikling av kvalitetsturisme, med respekt for det naturlige, økonomiske, sosiale og kulturelle miljøet i fjellregioner, bør dyrkes frem og støttes.

- Alternativ medisinsk behandling unntas for merverdiavgift

Iverksettes senest i forbindelse med RNB 2003 innenfor de rammer Stortinget trekker opp.

- Kraftverksbeskatning

Partene er enige om at det igangsettes et arbeid for å se på forenklinger i skattesystemet.

- Konkurransen på tjenestepensjonsområdet

Arbeidsgivere i kommunal sektor må gis reell frihet i valg av pensjonsleverandør, slik at den frie konkurransen i pensjonsmarkedet sikres. Det fremmes proposisjon om nødvendige endringer i forsikringsvirksomhetsloven, slik at arbeidsgivere i kommunal sektor, samt andre som har sine pensjonsordninger tilknyttet KLP, som ønsker å gå over fra KLP til private pensjonsordninger, kan gjennomføre dette.

Proposisjon fremmes senest 1. november 2003.

- Ventelønn

Avtalepartene er enige om at sluttpakker istedenfor ventelønn bør være hovedregelen ved oppsigelser i staten. Videre ber avtalepartene Regjeringen jobbe videre for at arbeidet med ny arbeidslivslov skal føre til en felles lov for hele arbeidslivet. Partene er også positive til å innføre en ordning med bonusordning for formidling av ventelønnsuttøgere, for å få disse raskere ut i arbeid.

- Momskompensasjonsordningen

Partene er enige om prinsippet om å likestille kjøp av tjenester fra private bedrifter med offentlig egenproduksjon av tjenester. Et utvalg, ledet av professor Rattsø, vil innen utgangen av 2002 foreslå løsninger som nøytraliserer momsen for kommunene. Dette iverksettes fra 1. januar 2004 og omtales i kommuneøkonomiproposisjonen for 2004 og i revidert Nasjonalbudsjett for 2003.

- Utfordringsrett

Avtalepartene er enige om at bedre tjenester og bedre utnyttelse av offentlige ressurser fremmes gjennom økt bruk av konkurranse mellom offentlige og private tjenesteprodusenter. Regjeringen bes i kommuneproposisjonen for 2004 drøfte alternative modeller for å stimulere til økt bruk av konkurranse i kommunesektoren. En av modellene som skal vurderes, er den danske "utfordringsrett". Avtalepartene legger vekt på at innføringen av modeller som stimulerer til eller setter krav om økt bruk av konkurranse, ikke medfører økt statlig eller kommunalt byråkrati.

- Bruken av nedlagte forsvarsanlegg

Stortinget ber Regjeringen om å foreta en vurdering av alternativ bruk av nedlagte forsvarsanlegg til bl.a. fengselsdrift til å redusere soningskøen. Sak fremmes for Stortinget innen 1. mai 2003.

- Offentlige/private sykehus

- Fritt sykehusvalg skal utvides til å gjelde private aktører med avtaler med de regionale helseforetakene. Lovproposisjonen vedrørende fritt sykehusvalg skal fremlegges for Stortinget i vårsesjonen 2003, slik at det er mulig med ikrafttredelse 010703.

- Pasientene skal gis like stor valgfrihet uavhengig av hvilken helseregion en tilhører. I arbeidet med endringene i pasientrettighetene er det en målsetting å hindre ulik praksis i ulike deler av landet. De regionale helseforetakene må derfor inngå felles avtaler med private sykehus.

- Valg av finansieringsmodeller i helsevesenet skal stimulere til utnyttelse av private aktører. Dersom det gis tilleggsbevilgninger knyttet til ekstraordinære forhold i helseforetakene, så skal midlene disponeres slik at situasjonen for private aktører blir tatt hensyn til.

- Leirskoler

Statlige bevilgninger til leirskoler øremerkes på UFDs budsjett f.o.m. 2003.

Oslo, 22. november 2002

For Høyres stortingsgruppe
Jan Tore Sanner

For Kristelig Folkepartis stortingsgruppe
Ingebrigt S. Sørfonn

- Støtteordninger

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til Regjeringens fremlagte forslag til en ny organisering og ordning når det gjelder utdanningsstøtte til elever i videregående opplæring. Regjeringen foreslår en rekke interessante omlegginger som kan være hensiktsmessig å se på. Imidlertid vil disse medlemmer understreke at denne saken er av en så stor viktighet at den bør behandles uavhengig av budsjettet.

Disse medlemmer vil på bakgrunn av dette fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem sak med gjennomgang av låne- og stipendordninger for elever i videregående opplæring, med sikte på større treffsikkerhet i forhold til de målsettinger som gjelder for ordningen. Saken legges frem innen mars 2003."

Partene er enige om et romertallsvedtak som sikrer at borteboerstipendet ikke reduseres i forhold til nåværende nivå.

- Skole :

1. Det legges frem for Stortinget en redegjørelse om ressurs situasjonen i grunnskolen og videregående skole i løpet av første halvår 2003.

2. I løpet av våren fremlegges en proposisjon om endringer i opplæringsloven med sikte på økt handlefrihet og mer fleksibel ressursbruk.

3. 1. april legges hovedinnstillingen fra kvalitetsutvalget for grunnopplæringen (Søgnen-utvalget) frem. På dette grunnlag legger Regjeringen frem en egen sak til Stortinget til behandling i stortingssesjonen 2003-2004. Denne vil bl.a. omfatte kvalitetsmessige minstestandarder i basisfagene og andre struktureltiltak som er nødvendig for å heve kvaliteten i grunnopplæringen.

4. Det vises til St.prp. nr. 1, tillegg 3 om et nasjonalt system for kvalitetsvurdering i grunnopplæringen. Dette vil omfatte nasjonale prøver i basisfagene som skal utvikles i løpet av 2003 og implementeres i løpet av skoleåret 2003-2004.

- Under behandlingen av fagbudsjettene forplikter avtalepartnerne seg til å sørge for flertall for de endringer som følger av denne avtale. Hvis det blir aktuelt for noen av avtalepartnerne å inngå i flertallsallianser med andre partier om endringer av fagbudsjettene, plikter de å konsultere avtalepartnerne på forhånd. Avtalepartnerne forplikter seg ved fagbudsjettbehandlingen å opptre slik at det ikke blir flertall for forslag som har budsjettkonsekvenser for senere år enn 2003, med mindre det er enighet om dette mellom partene.

- Partene er enige om at St. prp. Nr. 1 - Tillegg nr. 2 behandles separat, uavhengig av St. prp. nr. 1 for øvrig.

For Fremskrittspartiets stortingsgruppe
Siv Jensen

For Venstres stortingsgruppe
May Britt Vihovde

Total inndekning av avtalen oppnås ved:

Redusert bevilgning Statens Pensjonskasse	2 195 mill. kroner
Redusert bevilgning Tilfeldige utgifter	550 mill. kroner
Diverse utgiftsreduksjoner/inntektsøkninger	1 655 mill. kroner

Totalt 4 400 mill. kroner"

2.2 Merknader fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet støtter ikke budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet. Når regjeringspartiene og Fremskrittspartiet uten nærmere utredning velger å gi lettelse i rederibeskatningen mens de kutter i distriktstiltak, voksenopplæring, skolefritidsordningen og gravferdsstøtten, gir dette økte forskjeller. Det samme gjelder gjeninnføring av egenandeler på blå resept for eldre og uføre som ikke er minstepensjonister. Dette er å gå motsatt vei av hva disse medlemmer ønsker.

Disse medlemmer understreker at budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet først og fremst er oppsiktsvekkende på grunn av de sterke føringene som legges for Regjeringens politikk framover. Avtalen inneholder et utall av virkemidler som vil øke privatiseringen av skole, helse og omsorg. Dette er strukturpolitiske grep som vil svekke offentlige tjenester og muligheten til å tilby tjenester av høy kvalitet til alle uavhengig av inntekt. I tillegg inneholder avtalen klare forpliktelser om videre samarbeid mellom partene ut denne valgperioden. Disse medlemmer påpeker at det dermed er enda tydeligere at Fremskrittspartiet er Regjeringens parlamentariske grunnlag og nærmeste samarbeidspartnere fram til neste stortingsvalg. Budsjettavtalen gir Regjeringen en klar ideologisk høyreprofil.

Disse medlemmer merker seg at budsjettet fremdeles inneholder en rekke usosiale kutt. Det dreier seg om dagpenger til arbeidsledige, yrkesrettet atfering, støtte til datautstyr og ortopediske hjelpemidler for funksjonshemmede og gravferdsstønaden. I tillegg kutter forlikspartnerne i støtten til barnetilsyn for enslige forsørgere. Selv om enkelte av de foreslåtte kuttene ble nullt i budsjettavtalen, står det mye igjen som vil gjøre hverdagen vanskeligere for mange som sliter i det norske samfunnet. Disse medlemmer viser til at det med Fremskrittspartiets stemmer ville vært flertall mot disse kuttene, men Fremskrittspartiet valgte å akseptere Regjeringens kutt på disse områdene.

Disse medlemmer registrerer at de konkrete endringene som budsjettavtalen innebærer for inneværende års budsjett, er beskjedne. Enkelte endringer er i tråd med prioriteringene fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet. Hovedinntrykket er allikevel at dette går i feil retning. Fremskrittspartiet sørger for at rederinæringa får ytterligere skattelettelse uten nærmere utredninger, i tillegg til reduserte

avgifter på alkohol, motorsykler, campingvogner. Overføringene til skole, eldreomsorg og kollektivtilbud gjennom rammeoverføringen til kommunene, er ikke i nærheten av å være tilstrekkelige. Disse medlemmer mener dette er gal prioritering.

Disse medlemmer understreker at inndekningsiden er preget av mange useriøse grep. Regjeringspartiene og Fremskrittspartiet gir viktige samfunnsinstitusjoner og statsbedrifter som Posten og NSB en ekstraregning på over 2 mrd. kroner – såvidt disse medlemmer vet – uten forutgående saksbehandling eller utredning. I hvert fall har det ikke vært mulig for Regjeringen å inkludere dette i det ordinære budsjettet eller tilleggsproposisjoner. Det har heller ikke vært mulig å informere Stortinget om dette i brevform i forkant av budsjettavtalen. Dette er en svært uheldig praksis. En slik eierskapspolitikk med total mangel på forutsigbarhet og langsiktige rammer, gjør det umulig å drive statlige bedrifter på en skikkelig måte. Økt utbytte fra Statkraft og Vinmonopolet forsterker dette bildet.

Disse medlemmer viser til at øvrige inndekningsforslag rammer blant annet bistand, distrikter, miljø og enslige forsørgere. Dette er forslag som svekker viktige tiltak på en rekke samfunnsområder, og som gir et sterkt bidrag til budsjettets høyreprofil.

2.3 Merknader fra komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre

2.3.1 Generelt om endringer i det økonomiske opplegget

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til at Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2003 har som mål å trygge arbeidsplassene ved å dempe presset på renten, og å legge til rette for ny vekst og utvikling gjennom å satse på forskning, høyere utdanning og et lavere skatteinivå. Innenfor stramme rammer er bl.a. fattigdomsbekjempelse hjemme og ute gitt prioritet.

Disse medlemmer viser til at avtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet innebærer samlet sett et strukturelt budsjettunderskudd på 30,7 mrd. kroner, det samme som i Regjeringens forslag til Nasjonalbudsjettet 2003. Den reelle, underliggende veksten i statsbudsjettet utgifter anslås fortsatt til om lag 0,5 pst., det samme nivå som lå til grunn for Regjeringens forslag til budsjett. Samlet sett innebærer avtalen reduserte inntekter i form av skatte- og avgiftslettelse på til sammen 1 038 mill. kroner og høyere utgifter, medregnet styrket kommuneøkonomi, på til sammen 3 362 mill. kroner. Til sammen innebærer det et inndekningsbehov på 4,4 mrd. kroner. Det dekkes inn på følgende måte:

- Redusert bevilgning til Statens Pensjonskasse (knapt 2,2 mrd. kroner)
- Redusert bevilgning til tilfeldige utgifter (Ymseposten) (knapt 0,6 mrd. kroner)
- Diverse utgiftsreduksjoner og inntektsøkninger (knapt 1,7 mrd. kroner)

Disse medlemmer mener at avtalen på en god måte bygger opp under de hovedmål som ligger til grunn for Regjeringens økonomiske politikk.

2.3.2 Endringer i forslag til rammevedtak

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, omtalt under kap. 2.1, om Fremskrittspartiets subsidiære støtte til Regjeringens budsjettforslag for 2003 med de endringer som fremkommer av avtalen.

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 1 bevilges med kr 5 171 615 000, som er kr 2 250 000 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 2 bevilges med kr 35 352 133 000, som er kr 287 000 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 3 bevilges med kr 2 565 593 000, som er kr 3 000 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 4 bevilges med kr 16 911 352 000, som er kr 155 000 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 5 bevilges med kr 10 738 078 000, som er kr 56 000 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 6 bevilges med kr 11 499 198 000, som er kr 155 000 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 7 bevilges med kr 17 254 500 000, som er kr 240 000 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 8 bevilges med kr 29 136 728 000, som er kr 100 000 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 9 bevilges med kr 1 806 815 000, som er kr 420 000 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 10 bevilges med kr 426 595 000, som er kr 7 500 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 11 bevilges med kr 12 855 677 000, som er kr 20 000 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 12 bevilges med kr -60 036 120 000, som er kr 29 000 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 13 bevilges med kr 2 502 386 000, som er kr 5 000 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 14 bevilges med kr 1 098 440 000, som er det samme beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 15 bevilges med kr 168 266 245 000, som er kr 610 000 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 16 bevilges med kr 78 738 392 000, som er kr 520 000 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 17 bevilges med kr 31 908 824 000, som er kr 156 300 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 18 bevilges med kr 18 431 543 000, som er kr 128 000 000 høyere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 19 bevilges med kr 53 302 700 000, som er kr 90 300 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 20 bevilges med kr 5 041 029 000, som er kr 1 170 700 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 21 bevilges med kr -397 900 000, som er samme beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 22 bevilges med kr 17 921 890 000, som er kr 78 600 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 23 bevilges med kr -586 919 661 000 kroner, som er kr 1 750 800 000 høyere enn det beløp som følger av

disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 24 bevilges med kr -11 565 052 000, som er

kr 110 000 000 lavere enn det beløp som følger av disse medlemmers forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Tabell 2.1

Forslag til rammesummer fra komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre i Budsjett-innst. S. I (2002-2003), endringer i denne innstillingen i forhold til forslaget fra disse medlemmer i Budsjett-innst. S. I (2002-2003) og forslag fra disse medlemmer i denne innstillingen. Alle forslag i tusen kroner.

Nr	Ramme	Forslag fra H, KrF & V i Budsjett-innst. S. I	Endringer i denne innstillingen	Forslag fra H, KrF & V i denne innstillingen
1	Statsforvaltning	7 421 615	-2 250 000	5 171 615
2	Familie og forbruker	35 065 133	+287 000	35 352 133
3	Kultur	2 562 593	+3 000	2 565 593
4	Utenriks	17 066 352	-155 000	16 911 352
5	Justis	10 682 078	+56 000	10 738 078
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	11 654 198	-155 000	11 499 198
7	Dagpenger mv.	17 014 500	+240 000	17 254 500
8	Forsvar	29 236 728	-100 000	29 136 728
9	Næring	1 386 815	+420 000	1 806 815
10	Fiskeri	434 095	-7 500	426 595
11	Landbruk	12 905 677	-20 000	12 885 677
12	Olje og energi	-60 007 120	-29 000	-60 036 120
13	Miljø	2 507 386	-5 000	2 502 386
14	Stortinget mv.	1 098 440	0	1 098 440
15	Sosial	167 656 245	+610 000	168 266 245
16	Helse	78 218 392	+520 000	78 738 392
17	Kirke, utdanning og forskning	31 747 524	+156 300	31 903 824
18	Samferdsel	18 303 543	+128 000	18 431 543
19	Rammetilskudd mv. til kommune- sektoren	53 393 000	-90 300	53 302 700
20	Tilfeldige utgifter og inntekter ...	6 211 729	-1 170 700	5 041 029
21	Eksportgarantier mv.	-397 900	0	-397 900
22	Finansadministrasjon mv.	18 000 490	-78 600	17 921 890
23	Skatter og avgifter	-588 670 461	+1 750 800	-586 919 661
24	Utbytte mv.	-11 455 052	-110 000	-11 565 052
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-137 964 000	0	-137 964 000

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at disse medlemmer i henhold til budsjettavtalen under avsnitt 2.1 i denne innstillingen subsidiært støtter dette forslaget til rammevedtak.

2.4 Merknader fra Arbeiderpartiet

2.4.1 Generelt om endringer i det økonomiske opplegget

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at avtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet på en rekke områder endrer Regjeringens forslag til statsbudsjett for 2003. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn foreta endringer i sitt budsjettopplegg, kfr. Budsjett-innst. S. I (2002-2003), med i alt 3 918 mill. kroner. Disse endringene vil disse medlemmer benytte til en ytterligere

styrking av den sosiale profilen gjennom å øke satsen i minstefradraget fra 23 pst. til 24 pst., beholde egenandelstaket for på 1 350 kroner, og øke grunnpensjonen for gifte og samboende fra 1,5 til 1,6 G, bevilge mer til sykehusene, og redusere det strukturelle, oljekorrigerte budsjettunderskuddet med nær 2,2 mrd. kroner. Det strukturelle oljekorrigerte underskuddet i disse medlemmers budsjettopplegg blir da på 28,5 mrd. kroner, mens underskuddet som følger av budsjettavtalen er på 30,7 mrd. kroner. Disse medlemmer mener at et strammere budsjett vil være et bidrag til lavere rente og lavere kronekurs, noe som er svært viktig for konkurranseutsatt næringsliv.

Disse medlemmer peker på at mange sykehus har dårlig økonomi, og kan bli tvunget til å legge ned avdelinger og si opp ansatte. Dette vil gå ut over pasientbehandlingen. Disse medlemmer mener at

budsjettet som legges fram av regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ikke gjør noe for å bedre situasjonen, og foreslår derfor å bevilge 530 mill. kroner mer til helseforetakene. Dette kommer i tillegg til disse medlemmers forslag om en fonds- eller låneordning for helseforetakenes pensjonskostnader.

Disse medlemmer viser til at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i budsjettavtalen reduserer bevilgningen til Statens Pensjonskasse med 2 195 mill. kroner, og at den reduserte bevilgningen benyttes som inndekning for nye utgifter. Disse medlemmer mener denne måten å skaffe inndekning på reiser en rekke spørsmål. Selv om Posten Norge AS og NSB AS får tilført ny egenkapital på til sammen 800 mill. kroner, må selskapene selv dekke inn hele underdekningen, samt premieøkning for 2003. Dette vil kunne få negative konsekvenser for aktivitetsnivå og investeringer, særlig i Posten Norge AS, som har den største underdekningen. Det vil bl.a. svekke selskapets mulighet for å følge den vedtatte og godkjente forretningsplan. Disse medlemmer vil peke på betydningen av at staten opptre som en forutsigbar og god eier, og vil understreke at viktige spørsmål som dette ikke bør avgjøres i en ekstraomgang i budsjettarbeidet.

Disse medlemmer konstaterer at flertallet vil vedta dette og vil støtte forslaget om at Regjeringen bes om å fremme en proposisjon om underdekningen i Posten Norge AS og NSB AS sine pensjonsordninger hvor egenkapitalsituasjonen i selskapene også vurderes i lys av de endringene som vedtaket medfører for selskapene. Disse medlemmer vil vurdere behovet for egenkapitaltilførselen i den sammenheng.

Disse medlemmer konstaterer videre at dette innebærer mindre utgifter for staten som bør benyttes til å redusere bruken av oljepenger i budsjettet, i stedet for å finansiere nye utgifter. Dette vil gi et budsjettforslag som er nesten 2,2 mrd. kroner strammere enn det avtalepartene legger opp til.

Disse medlemmer viser til de endringene budsjettavtalen innebærer i forhold til Regjeringens budsjettforslag. Disse medlemmer finner det forsvarlig å støtte kuttene i finansieringen under EØS-avtalen (kap. 116 post 71), reduksjonen i utgifter til familie-gjenforening og etterslep i antall bosatte flyktninger (kap. 521 post 60), reduksjon i EUs rammeprogram for forskning på grunn av mindreforbruk i 2002 (kap. 924 post 71), reduserte husleieutgifter for Mattilsynet (kap. 1115 post 1), forskyvning av midler til restrukturering av Statens vegvesen (kap. 1321 post 71), utsettelse av SKARP-prosjektet i Skatteetaten (kap. 1618 post 22), reduserte bevilgninger på ymse-posten (kap. 2309 post 1), faseforskyvning av inntekter (kap. 3305 post 2), overføring fra NPE-fond (kap. 3704 post 50), økt netto salg av eiendom (kap. 4760 post 47), ymse inntekter (kap. 5309 post 1), salg av eiendommer på Fornebu (kap. 5446 post 40), økt overskuddsandel i Vinmonopolet (kap. 5631 post 80), økt utbytte Statkraft (kap. 5656 post 80) og reduksjon i bevilgningene til Statens Pensjonskasse (kap. 1542 post 1).

Disse medlemmer går imot forslaget om at tilskudd til internasjonale organisasjoner, prosjektsamar-

beid med Russland om atomsikkerhet og handlingsplanen for søkerlandene til EU kuttet med til sammen 50 mill. kroner. Deler av reduksjonen begrunnes med nye valutakursanslag. Disse medlemmer mener at denne fremgangsmåten, der man for enkelte, utvalgte utgifter velger å ta hensyn til endrede forventninger om valutakurs, er lite heldig. Disse medlemmer mener videre at atomsikkerhet i Russland er et område som må prioriteres, og viser til at Arbeiderpartiet har foreslått å øke denne posten med 19 mill. kroner i sitt budsjett.

Disse medlemmer går imot forslaget i avtalen om å kutte tilskuddet til helsetjenester i regi av samskipnadene i Oslo, Bergen og Trondheim. Disse medlemmer mener at det er bygget opp miljøer med verdifull kompetanse og kunnskap om de problemer mange studenter opplever, og kan ikke se at det ordinære helsetilbudet vil kunne dekke dette behovet.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningene til SND med 400 mill. kroner, og at dette vil bidra til å styrke næringsutvikling i distriktene.

Disse medlemmer mener det vil være svært uheldig å kutte tilskuddet til ordningen med kommunale næringsfond og innovasjon og kompetanse i regionalt næringsliv med til sammen 100 mill. kroner, slik budsjettavtalen legger opp til.

Disse medlemmer vil ikke støtte forslaget om å kutte bevilgningen til energiforskning i Norges forskningsråd med til sammen 45 mill. kroner, som bl.a. vil føre til et kutt i bevilgningen til utviklingen av rense-teknologi for gasskraftverk på 30 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at Regjeringens budsjettforslag innebærer at mange aleneforeldre får forverret økonomi. Det ekstra småbarnstillegget fjernes fra 1. august 2003 og tilskuddet til SFO halveres. Nå foreslår avtalepartene en ytterligere forverring, ved at det kuttet i stønad til barnetilsyn for enslige foreldre som tar utdanning, arbeider utenfor hjemmet, deltar på arbeidsmarkedstiltak eller etablerer egen virksomhet. Disse medlemmer mener det er viktig å støtte aleneforeldre som ønsker å ta utdanning og å delta i arbeidslivet, og går imot dette forslaget.

Disse medlemmer vil gå imot de øvrige kuttene budsjettavtalen innbærer, bl.a. avviklingen av tilskudd til Fiskerinæringens kompetansesenter, kuttet i bevilgningen til forvaltnings- og utviklingsoppgaver ved Veterinærinstituttet, basisbevilgningene til miljøinstituttene, forskningsprogrammer under Miljøverndepartementet, i bevilgningene til nasjonale oppgaver ved miljøforskningsinstituttene og kuttene i allmenne kulturformål under Kulturrådet og til Film- og medieformål under Norsk filmfond.

Disse medlemmer viser til budsjettavtalen hvor partene forplikter seg til at refusjonsordningen for sjøfolk og nettolønn for fergereidene ikke skal svekkes, og støtter en videreføring av ordningene. Disse medlemmer mener imidlertid at dette ikke er tilstrekkelig, og at det haster med nye tiltak dersom Norge ikke skal bli svekket som sjøfartsnasjon. Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:21 (2002-

2003) hvor Arbeiderpartiet ber Regjeringen komme tilbake med konkrete tiltak som sikrer norsk skipsfart stabile og konkurransedyktige rammevilkår.

Disse medlemmer viser til avtalen mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene der det heter at statlige bevilgninger til leirskoler øremerkes. Disse medlemmer er enige i at midlene øremerkes og at dette skal gjelde både refusjon av lærerlønn og tilskudd til reise og opphold. Disse medlemmer mener at leirskole skal være gratis og at staten bør finansiere dette fullt ut. Disse medlemmer viser til at Regjeringens forslag til bevilgning vil medføre en kommunal egenandel. Disse medlemmer mener det vil være galt med den anstrengte kommuneøkonomien som er, å forutsette en kommunal egenandel. Disse medlemmer viser derfor til sitt budsjettforslag der tilskuddet til leirskoleopphold økes med 41 mill. kroner utover Regjeringens forslag.

Disse medlemmer har merket seg verbalforslag om private skoler i budsjettavtalen. Disse medlemmer er bekymret for det frislepp for etablering av private skoler som regjeringen Bondevik II legger opp til. Disse medlemmer frykter at et slikt frislepp vil føre til at offentlige skoler svekkes og i enkelte tilfeller legges ned. Disse medlemmer mener dagens lovgivning med strengere godkjenningspraksis er nødvendig. Disse medlemmer mener at den offentlig fellesskolen har en verdi, fordi den vil motvirke ulikheter og gir et likeverdig grunnlag for alle barn som vokser opp i Norge. Det er derfor en utfordring å skape en offentlig skole som er slik at de fleste foreldre vil velge den for sine barn. Disse medlemmer mener at for ensidig fokus på konkurranse og resultater ikke er konstruktivt. Disse medlemmer mener at dette ikke skaper ny giv, entusiasme, eller kreativitet til utvikling av skolen. Disse medlemmer mener at kvalitet i skolen skapes blant annet av at alle som er knyttet til skolesamfunnet - elever, lærere, foreldre, forskere - må delta i en kontinuerlig vurdering av skolen, der fokuset på skolen er helhetlig. Disse medlemmer mener at dette er viktig i et samfunn der skolen har en sentral plass i ethvert lokalsamfunn.

Disse medlemmer viser til verbalforslag i avtalen, hvor det heter at fritt sykehusvalg skal utvides til å gjelde private aktører med avtaler med de regionale helseforetakene, og videre at valg av finansieringsmodeller skal stimulere til utnyttelse av private aktører. Disse medlemmer understreker at fritt sykehusvalg er en rett for pasienten, og også er en mulighet til å utnytte den totale kapasiteten innenfor spesialisthelsetjenesten best mulig. Imidlertid vil disse medlemmer sterkt fraråde å bruke en rettighet for pasienten som en agenda for etablering av konkurrerende privat spesialisthelsetjeneste. Disse medlemmer vil påpeke at stor etablering av privat spesialisthelsetjeneste i de største byene, vil gå ut over kompetanse og kapasitet i spesialisthelsetjenestetilbudet på landsbasis.

Disse medlemmer mener at fornyelse av offentlig sektor er et viktig mål og vil understreke at kommunesektoren har et eget ansvar for å fornye og effektivisere egen drift. Disse medlemmer slutter seg

imidlertid ikke til Regjeringens strenge krav om effektivisering og forslag som fremmer økt bruk av konkurranseutsetting i offentlig sektor. Disse medlemmer vil framheve betydningen av at fornyelse og effektivisering av kommunesektorens drift skal skje i nært samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner. Disse medlemmer merker seg at Regjeringen har kostnadseffektivisering og konkurranse som mål, uten å understreke betydningen av kvalitet på tjenestene og innbyggernes ulike behov.

Disse medlemmer har merket seg at komiteens flertall bestående av Høyre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Venstre, foreslår at Regjeringen legger fram en sak for Stortinget om bærekraftig bruk av utmark og fjellområder i Norge, inkludert arealer utenfor og innenfor verneområder. Disse medlemmer mener det er viktig ikke å svekke allemannsretten og unngå økt motorisert ferdsel i utmark og vernede områder. Disse medlemmer viser til svar fra Finansdepartementet 27. november 2002 som bekrefter at allemannsretten ikke vil bli svekket gjennom forslaget, og legger til grunn at dette er en forutsetning for det videre arbeide med saken. Disse medlemmer har også merket seg den delen av svaret som angår motorisert ferdsel og registrerer at det ikke svares på motorferdsel generelt, men bare for bruk av snøscooter og må derfor konstatere at det er uklart om flertallet ønsker økt motorisert ferdsel i utmark og vernede områder. Disse medlemmer vil i denne sammenheng vise til Semeklæringen der det står følgende: "Samarbeidsregjeringen vil opprettholde hovedprinsippet om forbud mot motorisert ferdsel i utmark".

2.4.2 Endringer i forslag til rammevedtak

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet foreslår at rammeområde 1 bevilges med kr 5 186 615 000, som er kr 2 260 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 3 bevilges med kr 2 643 593 000, som er kr 16 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 4 bevilges med kr 16 994 352 000, som er kr 100 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 6 bevilges med kr 12 254 098 000, som er kr 87 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 8 bevilges med kr 29 136 728 000, som er kr 100 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 9 bevilges med kr 2 030 815 000, som er kr 40 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 11 bevilges med kr 12 928 677 000, som er kr 10 000 000

lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 15 bevilges med kr 168 422 545 000, som er kr 635 000 000 høyere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 16 bevilges med kr 79 340 892 000, som er kr 678 000 000 høyere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 18 bevilges med kr 18 453 543 000, som er kr 50 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 19 bevilges med kr 54 527 900 000, som er kr 200 800 000 høyere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 20 bevilges med kr 4 679 829 000, som er kr 1 070 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 22 bevilges med kr 17 992 490 000, som er kr 40 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 23 bevilges med kr -591 217 261 000, som er kr 164 200 000 høyere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Disse medlemmer foreslår at rammeområde 24 bevilges med kr -11 565 052 000, som er kr 100 000 000 lavere enn det disse medlemmer foreslo i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Tabell 2.2

Forslag til rammesummer fra komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet i Budsjett-innst. S. I (2002-2003), endringer i denne innstillingen i forhold til forslaget fra disse medlemmer i Budsjett-innst. S. I (2002-2003) og forslag fra disse medlemmer i denne innstillingen. Alle forslag i tusen kroner.

Nr	Ramme	Forslag fra Ap i Budsjett-innst. S. I	Endringer i denne innstillingen	Forslag fra Ap i denne innstillingen
1	Statsforvaltning	7 446 615	-2 260 000	5 186 615
2	Familie og forbruker	34 226 733	0	34 226 733
3	Kultur	2 659 593	-16 000	2 643 593
4	Utenriks	17 094 352	-100 000	16 994 352
5	Justis	10 652 878	0	10 652 878
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	12 341 098	-87 000	12 254 098
7	Dagpenger mv.	17 406 500	0	17 406 500
8	Forsvar	29 236 728	-100 000	29 136 728
9	Næring	2 070 815	-40 000	2 030 815
10	Fiskeri	454 095	0	454 095
11	Landbruk	12 938 677	-10 000	12 928 677
12	Olje og energi	-59 987 120	0	-59 987 120
13	Miljø	2 527 386	0	2 527 386
14	Stortinget mv.	1 098 440	0	1 098 440
15	Sosial	167 787 545	+635 000	168 422 545
16	Helse	78 662 892	+678 000	79 340 892
17	Kirke, utdanning og forskning	32 050 224	0	32 050 224
18	Samferdsel	18 503 543	-50 000	18 453 543
19	Rammetilskudd mv. til kommune-sektoren	54 327 100	+200 800	54 527 900
20	Tilfeldige utgifter og inntekter ...	5 749 829	-1 070 000	4 679 829
21	Eksportgarantier mv.	-397 900	0	-397 900
22	Finansadministrasjon mv.	18 032 490	-40 000	17 992 490
23	Skatter og avgifter	-591 381 461	+164 200	-591 217 261
24	Utbytte mv.	-11 465 052	-100 000	-11 565 052
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-137 964 000	-2 195 000	-140 159 000
	Statens Petroleumsfond	137 964 000	+2 195 000	140 159 000

2.5 Merknader fra Fremskrittspartiet

2.5.1 *Generelt om endringer i det økonomiske opplegget*

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet opprettholder og fremmer selvsagt sitt helhetlige forslag til statsbudsjett for 2003, men viser til at Fremskrittspartiet subsidiært slutter seg til det fremforhandlede justerte budsjettopplegget fra regjeringspartiene.

Disse medlemmer vil imidlertid understreke at budsjettløsningen ligger langt fra Fremskrittspartiets primære budsjettforslag, og at avtalepartene står grunnleggende langt fra hverandre i synet på etterspørselsstyring og tilbudssidestimulering. Disse medlemmer deler ikke regjeringspartienes oppfatning av behovet for et stramt budsjettopplegg. Utflagging av norske fastlandsvirksomheter og økende arbeidsledighet taler sitt tydelige språk om en omstrukturering av økonomien som går for fort. Disse medlemmer mener at det samlet sett er grunn til å tvile på budsjettets inflasjons- og renteforutsetninger.

Disse medlemmer mener likevel at budsjettavtalen innebærer korreksjoner i riktig retning på flere områder. Disse medlemmer har lagt avgjørende vekt på tiltak for å bedre næringslivets konkurransevne og på å fjerne de mest usosiale kutt i regjeringens budsjettforslag. Det har dessuten vært nødvendig å sørge for at Arbeiderpartiet ikke får gjennomslag for skadelige skatte- og avgiftsøkninger.

Disse medlemmer viser til at avtalen inneholder moderate skatte- og avgiftslettelser, primært gjennom bedre avskrivningsregler for næringslivet og en noe lettere tonnasjebeskatning for rederiene, men også gjennom økt minstepensjon for store lavinntektsgrupper, redusert årsavgift for motorsykler, redusert årsavgift for campingvogner, økt fribeløp i arveavgiften og redusert brennevinsavgift. Disse medlemmer erkjenner dog at 10,9 pst. avgiftsreduksjon på brennevin ikke kan tenkes å ha betydning på grensehandelen, og at budsjettopplegget således dessverre er en god nyhet for smuglere og andre som er involvert i illegal omsetning.

Disse medlemmer viser også til at avkortingene i grunnpensjonen for gifte og samboende pensjonister reduseres med 20 pst. i 2003, økende til 40 pst. reduksjon i 2005. Minstepensjonister fritas for egenandeler på blå resept, egenandelstaket beholdes på kr 1 350, regjeringens foreslåtte begrensning i skattefradrag for sykdomsutgifter gjennomføres ikke, kjøp av behandlingsskapasitet i utlandet økes og det gis en egen husbankramme for opprettelse av rehabiliteringsplasser, omsorgsboliger og sykehjemsplasser i sydlige land.

Disse medlemmer vil også fremholde at den foreslåtte utvidelse av arbeidsgivers økonomiske ansvar ved permitteringer ikke gjennomføres, politi og kriminalomsorg styrkes, Stortingets vedtak om 80 pst. statstilskudd og makstakst i barnehager finansieres fullt ut, utlånsrammen for oppussing av skoler utvides med 1 mrd. kroner, veibudsjettet styrkes og en rekke strukturelle tiltak for bl.a. å effektivisere økonomien

gjennomføres. Disse medlemmer viser for øvrig til denne innstillingens kap.2.1. når det gjelder en fullstendig presentasjon av avtalen.

Disse medlemmer vil fremholde at den subsidiære enigheten mellom Fremskrittspartiet og regjeringspartiene på ingen måte er en optimal løsning for folk flest, men at løsningen likevel er langt bedre enn en alternativ løsning hvor Arbeiderpartiet kunne satt sitt preg på budsjettet med ytterligere skatte- og avgiftsøkninger.

Disse medlemmer viser endelig til at inndekningen av avtalen, når det gjelder reduserte utgifter for Statens Pensjonskasse med tilhørende økte utgifter for Posten og NSB, samt ekstra egenkapitaltilførsel til disse selskaper, i realiteten kan likestilles med økt bruk av oljepenger i den forstand at inndekningen svekker stramheten i budsjettet. Disse medlemmer har ingen problemer med at stramheten er svekket, men stiller seg undrende til måten regjeringspartiene har valgt å gjøre dette på.

2.6 Merknader fra Sosialistisk Venstreparti

2.6.1 *Generelt om endringer i det økonomiske opplegget*

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative budsjettopplegg, der disse medlemmer innenfor en ansvarlig økonomisk ramme har funnet plass til fjerning av alle usosiale kutt, styrking av skole, eldreomsorg og kollektivtrafikk i kommunene, i tillegg til en rekke andre viktige formål. Dette er en helhetlig gjennomgang av elementer i budsjettet som Sosialistisk Venstreparti ønsker å endre.

Disse medlemmer registrerer at budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet inneholder enkelte endringer som er i tråd med disse medlemmers prioriteringer, men at hovedlinjen peker i feil retning. Disse medlemmer påpeker at budsjettavtalens inndekninger er preget av useriøsitet. Det gjelder i forhold til eierskapspolitikken i forhold til statselskaper der budsjettpartene henter inn 2,3 mrd. kroner. Disse medlemmer frykter at konsekvensene av at Posten og NSB skal dekke over 2 mrd. kroner i underdekning til Statens Pensjonskasse, vil bety en kraftig forverring av posttjenestene særlig i distriktene, og at jernbanetilbudet blir ytterligere rasert.

Useriøse er også budsjettkutt som ikke er reelle, i den forstand at de ikke reduserer aktiviteten i økonomien. Gjennom en kombinasjon av budsjettekniske knep, kreativ regnskapsføring, og forskyvninger av utgifter og inntekter, påstår budsjettpartene at budsjettet fremdeles er stramt. 800 mill. kroner i egenkapitaltilførsel til NSB og Posten, er det største enkeltbeløpet i denne kategorien. Et annet eksempel er kuttet i ymse utgifter på 550 mill. kroner som ifølge budsjettpartene "ikke på noen måte [vil] ha innvirkninger på hvordan for eksempel trykdeoppjøret gjennomføres, eller legge andre føringer på dette" – altså et kutt fullstendig uten realøkonomiske konsekvenser. Realiteten er at budsjettunderskuddet økes med 1,7 mrd. kroner med denne bud-

sjettavtalen. Dette er alvorlig i forhold til behovet for å redusere rentenivå og kronekurs.

Disse medlemmer velger derfor å gå imot alle endringer i budsjettavtalen. Det innebærer at disse medlemmer også avstår fra å støtte elementer i avtalen som isolert sett kunne vært mulige å støtte.

Disse medlemmer understreker at den stadig tydeligere høyreretning på Regjeringens politikk, er i strid med ønskene i store deler av befolkningen. Dette gjelder også verdiene til Kristelig Folkepartis medlemmer og velgere.

2.7 Merknader fra Senterpartiet

2.7.1 Generelt om endringer i det økonomiske opplegget

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til at den framlagte avtalen om statsbudsjettet for 2003 er datert 22. november 2003, to dager etter avgivelsen av finansinnstillingen. Dette medlem vil peke på det uheldige i at de framlagte forslag til betydelige endringer i statsbudsjettet ikke har vært mulig å få belyst gjennom ordinære høringer, og at tiden til andre innspill fra de som berøres og ordinære spørsmål til Finansdepartementet har vært svært knapp. Videre finner dette medlem grunn til å peke på at den svært sene avklaring medfører at fagkomiteene får kortere tid på sin behandling av budsjettet, og i stor grad må innrette seg etter budsjetttrammer som ikke er formelt vedtatt i Stortinget. Den endelige behandling av budsjettene i Stortinget vil også bli mer komprimert enn vanlig, med de følger dette får for folks informasjon om de viktige vedtak som fattes. Dette medlem mener det er et ansvar for i første rekke Regjeringen og Regjeringens basis i Stortinget å sikre en framdrift i budsjettforhandlingene som gir en forsvarlig behandling.

Dette medlem viser til at avtalepartene har funnet inndeckning for i alt 4,4 mrd. kroner i økte bevilgninger og reduserte skatter og avgifter. Dette medlem mener at inndeckningen, i form av økte inntekter og reduserte utgifter, innebærer økt bruk av oljepenger i betydelig omfang, og at denne økte bruk ikke er innrettet mot formål som reduserer presset i økonomien slik Senterpartiet har foreslått i Dokument nr. 8:5 (2002-2003).

Dette medlem mener den inngåtte budsjettavtalen med Fremskrittspartiet medfører en høyredreining av politikken som etter dette medlems oppfatning er meget uheldig. Samtidig gir avtalen ikke den økning i ressursene til bedre skole, eldreomsorg og helsetjenester som folk har all grunn til å forvente. Dette medlem mener det finnes kun beskjedne tiltak for å bedre situasjonen for konkurranseutsatt næringsliv, og at avtalen innebærer at de foreslåtte innstramminger overfor arbeidsledige blir en realitet. Avtalen fører til at Fremskrittspartiet får øket sin innflytelse i norsk politikk langt utover denne budsjettbehandling.

Dette medlem mener det ville gitt signaler om en annen ønsket samfunnsutvikling om Regjeringen hadde inngått en budsjettavtale med Arbeiderpartiet,

Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet, som gjennom felles merknader på viktige punkter i finansinnstillingen har konkretisert sine alternative forslag når det gjelder å skape og sikre arbeidsplasser, sikre økonomien til bedre skole og eldreomsorg, bidra til bedre økonomisk fordeling og rette opp usosiale kutt overfor utsatte grupper i Regjeringens budsjettforslag.

Dette medlem vil særlig påpeke at Fremskrittspartiets innflytelse vil føre til at avgiftene på brennevin blir redusert, at betaling for medisiner på blåresept blir gjeninnført for alders- og uførepensjonister med inntekt utover minstepensjon, at gravferdsstøtten blir fjernet, at dagpengeordningen blir kraftig strammet inn, og at også vilkårene for uføretrygdede kan bli forverret slik Regjeringen har foreslått. Dette medlem mener den tydelige tilrettelegging for konkurranseutsetting og privatisering innen alle deler av offentlig sektor vil innebære økt utrygghet for et meget stort antall ansatte.

KOMMENTARER TIL DE AVTALTE PÅPLUSSINGER

Dette medlem er tilfreds med at avtalen innebærer en rekke endringer som er fullt ut eller delvis i samsvar med Senterpartiets alternative budsjett:

- Senterpartiet øker satsen i minstepensjonen til 27,5 pst. - avtalen til 24 pst.
- Senterpartiet øker avskrivingsrenten for maskiner, redskap m.v. til 20 pst. - som avtalen.
- Senterpartiet øker ikke arbeidsgivers lønnsplikt for permitterte – som avtalen.
- Senterpartiet viderefører gratis medisin på blåresept for alders- og uførepensjonister – avtalen gjeninnfører betaling for alle unntatt minstepensjonister.
- Senterpartiet øker ikke egenandelstak I – som avtalen.
- Senterpartiet øker Husbankens låneramme med 2,5 mrd. kroner – avtalen øremerker 500 mill. kroner til omsorg i sydlige land.
- Senterpartiet øker bevilgninger til helseforetak, psykiatri, opptreningsinstitusjoner og kjøp av operasjoner med 785 mill. kroner – avtalen gir 25 mill. kroner til kjøp behandling i utlandet.
- Senterpartiet bevilger 30 mill. kroner til oppstart av høyskolebygg – avtalen 10 mill. kroner.
- Senterpartiet bevilger 83 mill. kroner til reisestipend – avtalen 70 mill. kroner.
- Senterpartiet bevilger 148 mill. kroner for uendret borteboerstipend - avtalen gir kun uttrykk for dette verbalt.
- Senterpartiet beholder dagens refusjonsordning og nettolønnsordning for sjøfolk – som avtalen.
- Senterpartiet bevilger 5600 mill. kroner til kommuner/barnehager – avtalen 1000 mill. kroner.
- Senterpartiet øker samferdselsbevilgninger med 1 020 mill. kroner – avtalen med 150 mill. kroner.

Dette medlem vil i denne innstilling gi sin tilslutning til en del av de tillegg som er med i avtalen:

Pkt. 4 Økt fribeløp i arveavgiften	30 mill. kroner
Pkt. 7 Økt grunnpensjon for gifte og samboende	635 mill. kroner
Pkt 15 Økt låneramme til oppussing av skoler	32 mill. kroner
Pkt 16 Toppidrettsgymnas	12 mill. kroner
Pkt 17 Kongshaug musikkgymnas	2.5 mill. kroner
Pkt 19 Private utdanningsinstitusjoner (høyskole)	5.7 mill. kroner
Pkt 22 Kriminalomsorg	10 mill. kroner
Pkt. 24 Særlige kulturtiltak	15 mill. kroner
Pkt 26 Økt tollkontroll	11 mill. kroner
Pkt 28 Infrastruktur gass	16 mill. kroner
Pkt 29 Fartøyvern	10 mill. kroner
Pkt 30 Bislett stadion	15 mill. kroner
Til sammen	794,2 mill. kroner

KOMMENTARER TIL INNDEKNINGSFORSLAG

Dette medlem finner mange av de framlagte inn-dekningsforslag som både uheldige og tvilsomme. Flere av de kutt som nå foreslås, har Finansdepartementet advart imot i svar på spørsmål fra komiteen. Det gjelder f.eks. utsatt innbetaling av EØS-kontingent og generelle driftskutt i statlig administrasjon. Andre kutt gjelder bevilgninger som statsråder har presentert som viktige og nødvendige satsinger fra Regjeringen. Det gjelder f.eks. å gjeninnføre bevilgninger til kommunale næringsfond, styrke fylkeskommunenes rolle som regionalpolitisk aktør, økt satsing på miljøforskning og matvaresikkerhet.

Dette medlem finner det svært uheldig at det ved en budsjettavtale fattes beslutning om økte premier til Statens Pensjonskasse som det i lengre tid har vært forhandlet med visse statlige selskaper om, og som ansatte frykter kan medføre dårligere pensjonsordninger for mange. Dette medlem vil vise til Pensjonskommissionens arbeid, og vil også av den grunn påpeke det uheldige i at viktige avgjørelser fattes i en tett, lukket prosess.

Dette medlem viser til at det i dokumentet som redegjør for de ulike kuttforslagene i budsjettavtalen, er gitt en vag og lite presis redegjørelse for innstramming i reglene for familiegjenforening. Dette medlem er derfor svært kritisk til at Stortinget på denne

måten blir orientert om at Regjeringen har bestemt seg for å stramme inn regelverket. Samtidig er det også svært uklart hvilke innstramminger Regjeringen har tenkt å foreslå. Dette medlem vil derfor gå imot forslaget om innsparing på 43,5 mill. kroner.

Dette medlem vil særlig beklage de kutt på om lag 140 mill. kroner som rammer næringsrettet forskning og andre bidrag til næringsutvikling i distriktene. De kutt som angår studieforbundene, helsetjenester for studenter i Oslo, Bergen og Trondheim, og miljø- og energiforskning er også vanskelig å finne logiske begrunnelser for. Dette medlem vil også peke på innsparingen på 30 mill. kroner i stønad til barnetilsyn for enslige forsørgere som et viktig element i avtalepartenes verdiprofil.

Dette medlem viser til svar fra Finansdepartementet på spørsmål nr. 3 fra Senterpartiets fraksjon i finanskomiteen til budsjettavtalen, datert 27. november 2002. Avtalepartene er enige om at borteboerstipendet ikke skal kuttes, men legger ikke inn penger, bare forutsetter at pengene bevilges i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003. Dette er også en ganske fiks måte å beholde stramheten i budsjettet på, men som i realiteten bare er å skyve en regning foran seg.

Dette medlem bruker følgende inndekning for de påplussinger som Senterpartiet har med i denne omgang:

Div driftskutt	150 mill. kroner
116/71 EØS-kontingent	100 mill. kroner
521/60 Etterslep antall bosatte	43,5 mill. kroner
1115/01 Mattilsynets lokaler	10 mill. kroner
924/ 71 EUs rammeprogram for forskning	40 mill. kroner
1321/71 Statens vegvesen, restrukturering	50 mill. kroner
1618/22 Skatteetaten – Skarpprosjektet	40 mill. kroner
3305/02 Spilleautomater –avgift	16 mill. kroner
3704/50 Overføring NPE-fond	45 mill. kroner
5309 Div. salg p4 og statsbygg 160+74,7	234,7 mill. kroner
5446/40 Salg av eiendom Fornebu	65 mill. kroner
Til sammen	794,2 mill. kroner

OM AVTALEPARTENES ØKTE BRUK AV OLJEPENGER

Det forhold at de foreslåtte innsparinger i statlige innbetalinger til Statens Pensjonskasse delvis begrunnes med foretatte og varslede økninger av egenkapitalen i NSB AS og Posten AS, gjør at dette framstår som "hvitvasking av oljepenger".

Dette medlem mener at denne tilførsel av midler til Statens Pensjonskasse via økt egenkapital i helstatlige selskaper, har samme effekt som en ordinær bevilgning. Dette medlem vil vise til at det samme kunstgrep ble foretatt ved forrige budsjettbehandling da Statkraft ble tappet for mer enn forventet overskudd begrunnet med en betydelig øket egenkapital-tilførsel på forhånd.

Dette medlem vil peke på at det i dette budsjettet tilføres flere milliarder kroner i kjøpekraft uten å bli bevilget på ordinært vis. Den største posten utgjøres av den statsgaranterte driftskreditten som er til disposisjon for helseforetakene i en situasjon der bevilgningene er altfor små til å dekke årets drift. Det er fra Helsedepartementets ledelse sagt at det forventes at driftskreditten blir brukt for å unngå at aktiviteten blir redusert. Dette medlem mener det er fullt ut forsvarlig å benytte mer oljepenger enn handlingsregelen tilsier, forutsatt at slik merbruk fører til at presset i økonomien reduseres på kortere eller mellomlang sikt, jf. Dokument nr. 8:5 (2002-2003). Dette medlem konstaterer at Regjeringen aksepterer at bruken av oljepenger øker så lenge dette kan begrunnes med budsjetttriks som er brukt før.

2.7.2 Endringer i forslag til rammevedtak

Komiteens medlem fra Senterpartiet foreslår at rammeområde 1 bevilges med kr 7 391 615 000, som er kr 65 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 3 bevilges med kr 2 780 593 000, som er kr 13 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 4 bevilges med kr 16 966 352 000, som er kr 100 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 5 bevilges med kr 10 738 078 000, som er kr 10 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 6 bevilges med kr 12 401 698 000, som er kr 11 500 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 9 bevilges med kr 2 446 315 000, som er kr 40 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 11 bevilges med kr 13 045 677 000, som er kr 10 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 12 bevilges med kr -61 071 120 000, som er kr 16 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 13 bevilges med kr 2 568 686 000, som er kr 10 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 15 bevilges med kr 168 703 245 000, som er kr 635 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 16 bevilges med kr 79 919 992 000, som er kr 45 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 17 bevilges med kr 32 517 724 000, som er kr 21 200 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 18 bevilges med kr 19 308 543 000, som er kr 50 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 20 bevilges med kr 5 308 529 000, som er kr 384 700 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 22 bevilges med kr 17 846 490 000, som er kr 29 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 23 bevilges med kr -592 230 461 000, som er kr 202 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Tabell 2.3

Forslag til rammesummer fra komiteens medlem fra Senterpartiet i Budsjett-innst. S. I (2002-2003), endringer i denne innstillingen i forhold til forslaget fra dette medlem i Budsjett-innst. S. I (2002-2003) og forslag fra dette medlem i denne innstillingen. Alle tall i tusen kroner.

Nr.		Forslag fra SP i Budsjett-innst. S. I	Endringer i denne innstillingen	Forslag fra SP i denne innstillingen
1	Statsforvaltning	7 456 615	-65 000	7 391 615
2	Familie og forbuker	34 599 133	0	34 599 133

Nr.		Forslag fra SP i Budsjett-innst. S. I	Endringer i denne innstillingen	Forslag fra SP i denne innstillingen
3	Kultur	2 767 593	13 000	2 780 593
4	Utenriks	17 066 352	-100 000	16 966 352
5	Justis	10 728 078	10 000	10 738 078
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	12 413 198	-11 500	12 401 698
7	Dagpenger mv.	16 844 500	0	16 844 500
8	Forsvar	27 623 728	0	27 623 728
9	Næring	2 486 315	-40 000	2 446 315
10	Fiskeri	521 595	0	521 595
11	Landbruk	13 055 677	-10 000	13 045 677
12	Olje og energi	-61 087 120	16 000	-61 071 120
13	Miljø	2 558 686	10 000	2 568 686
14	Stortinget mv.	1 098 440	0	1 098 440
15	Sosial	168 068 245	635 000	168 703 245
16	Helse	79 964 992	-45 000	79 919 992
17	Kirke, utdanning og forskning	32 496 524	21 200	32 517 724
18	Samferdsel	19 358 543	-50 000	19 308 543
19	Rammetilskudd mv. kommunesektoren	58 226 000	0	58 226 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	5 693 229	-384 700	5 308 529
21	Eksportgarantier mv.	-397 900	0	-397 900
22	Finansadministrasjon mv.	17 875 490	-29 000	17 846 490
23	Skatter og avgifter	-592 260 461	30 000	-592 230 461
24	Utbytte mv.	-11 455 052	0	-11 455 052
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-134 297 600	0	-134 297 600

2.8 Merknader fra Kystpartiet

2.8.1 Generelt om endringer i det økonomiske opplegget

Komiteens medlem fra Kystpartiet viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet ble lagt fram to dager etter at finansinnstillingen for 2003 ble avgitt. Dette medlem vil peke på det uheldige i at de framlagte forslag til betydelige endringer i statsbudsjettet for 2003 ikke har vært mulig å få belyst gjennom ordinære høringer, og at tiden til andre innspill fra de som berøres og ordinære spørsmål til Finansdepartementet har vært svært knapp. Dette medlem vil særlig peke på situasjo-

nen til den i budsjettavtalen foreslåtte avvikling av bevilgningen til Fiskerinæringens kompetansesenter og til kuttene til Veterinærinstituttet.

Dette medlem viser også til at mange av de endringene som er foreslått i budsjettavtalen er tatt med i Kystpartiets alternative statsbudsjett for 2003, bl.a. gjelder dette bevilgningene til økt grensekontroll, kriminalomsorg og Fartøyvern.

Dette medlem viser til at Kystpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2003 har lettelse innenfor arveavgiftssystemet.

Dette medlem vil i denne innstilling gi sin tilslutning til en del av de tillegg som er med i avtalen:

Økt grunnpensjon for gifte og samboende	635,0 mill. kroner
Økt låneramme til oppussing av skoler	32,0 mill. kroner
Toppidrettsgymnas	12,0 mill. kroner
Kongshaug musikkgymsnas	2,5 mill. kroner
Private utdanningsinstitusjoner (høyskole)	5,7 mill. kroner
Særlige kulturtiltak	15,0 mill. kroner
Infrastruktur gass	16,0 mill. kroner
Fartøyvern	10,0 mill. kroner
Bislett stadion	15,0 mill. kroner
Til sammen	743,2 mill. kroner

Dette medlem viser til at opplegget for fartøyvern i budsjettavtalen er et annet en dette medlems og derfor vil dette medlem støtte også budsjettavtalens

opplegg for fartøyvern. Dette fordi man med en slik dobbelbevilgning vil få enda flere ressurser til fartøyvern enn det Kystpartiets opplegg skisserte.

2.8.2 Endringer i forslag til rammevedtak

Dette medlem støtter også en del av de innstramningene som foreslås i budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, bl.a. 100 mill. kroner innenfor rammeområde 4 Utenriks og 50 mill innenfor rammeområde 18 Samferdsel.

Dette medlem foreslår at rammeområde 3 bevilges med kr 2 854 593 000, som er kr 45 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 4 bevilges med kr 16 966 352 000, som er kr 100 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 9 bevilges med kr 2 140 815 000, som er kr 40 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 12 bevilges med kr -59 991 120 000, som er kr 16 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 13 bevilges med kr 2 717 386 000, som er kr 10 000 000

høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 15 bevilges med kr 168 741 245 000, som er kr 635 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 16 bevilges med kr 79 283 392 000, som er kr 45 000 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 17 bevilges med kr 32 532 724 000, som er kr 52 200 000 høyere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 18 bevilges med kr 19 308 543 000, som er kr 50 000 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Dette medlem foreslår at rammeområde 20 bevilges med kr 5 308 529 000, som er kr 986 900 000 lavere enn det beløp som følger av dette medlems forslag i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Tabell 2.4

Forslag til rammesummer fra komiteens medlem fra Kystpartiet i Budsjett-innst. S. I (2002-2003), endringer i denne innstillingen i forhold til forslaget fra dette medlem i Budsjett-innst. S. I (2002-2003) og forslag fra dette medlem i denne innstillingen. Alle tall i tusen kroner.

Nr.	Forslag fra KP i Budsjett-innst S.I	Endringer i denne innstillingen	Forslag fra KP i denne innstillingen
1	Statsforvaltning	7 472 415	7 472 415
2	Familie og forbruker	34 661 133	34 661 133
3	Kultur	2 809 593	2 854 593
4	Utenriks	17 066 352	16 966 352
5	Justis	10 759 078	10 759 078
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	12 088 198	12 088 198
7	Dagpenger mv.	16 844 500	16 844 500
8	Forsvar	29 236 728	29 236 728
9	Næring	2 100 815	2 140 815
10	Fiskeri	525 595	525 595
11	Landbruk	13 055 677	13 055 677
12	Olje og energi	-60 007 120	-59 991 120
13	Miljø	2 707 386	2 717 386
14	Stortinget mv.	1 100 440	1 100 440
15	Sosial	168 106 245	168 741 245
16	Helse	79 238 392	79 283 392
17	Kirke, utdanning og forskning	32 480 524	32 532 724
18	Samferdsel	19 358 543	19 308 543
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	56 913 000	56 913 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	6 295 429	5 308 529
21	Eksporgarantier mv.	-397 900	-397 900
22	Finansadministrasjon mv.	18 135 490	18 135 490
23	Skatter og avgifter	-584 159 461	-584 159 461
24	Utbytte mv.	-11 455 052	-11 455 052
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-125 064 000	-125 357 700

2.9 Oppsummering av forslagene til rammevedtak

Tabell 2.x nedenfor gir oversikt over de ulike fraksjonenes forslag til rammevedtak i denne innstilling.

Komiteen viser til at komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, komiteens medlem fra Senterpartiet, og komiteens medlem fra Kystpartiet, har endret sine respektive forslag til rammesummer i forhold til forslagene i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

De respektive forslagene fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti er identiske med forslagene fra disse fraksjonene i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

Komiteen viser til at forslaget nedenfor fra komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, med subsidiær støtte fra komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, har tilslutning fra et flertall i komiteen. Dette forslaget er ført til "Komiteens tilråding", jf. kapittel 6 i denne innstilling. De øvrige forslagene er ført til kapittel 5 "Forslag fra mindretall".

Tabell 2.5

Oversikt over forslaget fra Regjeringen i St.prp. nr. 1 (2002-2003) fordelt på rammeområder og forslagene fra de respektive fraksjoner til rammesummer for rammeområde 1 til 24 i tusen kroner

Sammenligning av budsjettall, rammer (sum). Rammeområde 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24

Komite	Nr	St.prp. nr. 1 med Tillegg nr. 1-14	H, KrF & V	AP	FrP	SV	SP	KP	
Familie-, kultur- og administrasjonskomiteen	1	Statsforvaltning	7 377 415	5 171 615 (-2 205 800)	5 186 615 (-2 190 800)	7 283 282 (-94 133)	7 501 615 (+124 200)	7 391 615 (+14 200)	7 472 415 (+95 000)
	2	Familie og forbruker	35 065 133	35 352 133 (+287 000)	34 226 733 (-838 400)	36 275 268 (+1 210 135)	33 957 638 (-1 107 495)	34 599 133 (-466 000)	34 661 133 (-404 000)
	3	Kultur	2 562 593	2 565 593 (+3 000)	2 643 593 (+81 000)	2 006 936 (-555 657)	2 962 593 (+400 000)	2 780 593 (+218 000)	2 854 593 (+292 000)
Utenrikskomiteen	4	Utenriks	17 066 352	16 911 352 (-155 000)	16 994 352 (-72 000)	11 320 466 (-5 745 886)	17 168 852 (+102 500)	16 966 352 (-100 000)	16 966 352 (-100 000)
Justiskomiteen	5	Justis	10 682 078	10 738 078 (+56 000)	10 652 878 (-29 200)	11 324 978 (+642 900)	10 688 078 (+6 000)	10 738 078 (+56 000)	10 759 078 (+77 000)
Kommunal- komiteen	6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	11 654 198	11 499 198 (-155 000)	12 254 098 (+599 900)	8 038 120 (-3 616 078)	12 965 561 (+1 311 363)	12 401 698 (+747 500)	12 088 198 (+434 000)
	7	Dagpenger mv.	17 014 500	17 254 500 (+240 000)	17 406 500 (+392 000)	15 814 500 (-1 200 000)	17 494 500 (+480 000)	16 844 500 (-170 000)	16 844 500 (-170 000)
Forsvarskomiteen	8	Forsvar	29 236 728	29 136 728 (-100 000)	29 136 728 (-100 000)	29 236 728 (0)	24 755 228 (-4 481 500)	27 623 728 (-1 613 000)	29 236 728 (0)
Næringskomiteen	9	Næring	1 386 815	1 806 815 (+420 000)	2 030 815 (+644 000)	1 827 615 (+440 800)	1 740 815 (+354 000)	2 446 315 (+1 059 500)	2 140 815 (+754 000)
	10	Fiskeri	434 095	426 595 (-7 500)	454 095 (+20 000)	350 095 (-84 000)	436 745 (+2 650)	521 595 (+87 500)	525 595 (+91 500)
	11	Landbruk	12 905 677	12 885 677 (-20 000)	12 928 677 (+23 000)	7 658 453 (-5 247 224)	13 350 677 (+445 000)	13 045 677 (+140 000)	13 055 677 (150 000)
Energi- og miljø- komiteen	12	Olje og energi	-60 007 120	-60 036 120 (-29 000)	-59 987 120 (+20 000)	-60 523 720 (-516 600)	-63 343 620 (-3 336 500)	-61 071 120 (-1 064 000)	-59 991 120 (+16 000)
	13	Miljø	2 507 386	2 502 386 (-5 000)	2 527 386 (+20 000)	2 218 620 (-288 766)	2 877 386 (+370 000)	2 568 686 (+61 300)	2 717 386 (+210 000)
Kontroll- og konstitusjons- komiteen	14	Stortinget mv.	1 058 940	1 098 440 (+39 500)	1 098 440 (+39 500)	1 100 440 (+41 500)	1 091 040 (+32 100)	1 098 440 (+39 500)	1 100 440 (+41 500)
Sosialkomiteen	15	Sosial	167 656 245	168 266 245 (+610 000)	168 422 545 (+766 300)	168 852 111 (+1 195 866)	167 533 245 (-123 000)	168 703 245 (+1 132 000)	168 741 245 (+1 085 000)
	16	Helse	78 218 392	78 738 392 (+520 000)	79 340 892 (+1 122 500)	80 482 593 (+2 264 201)	79 137 765 (-919 373)	79 919 992 (+1 701 600)	79 283 392 (+1 065 000)
Kirke-, utdanning- og forskningskomiteen	17	Kirke, utdanning og forskning	31 747 524	31 903 824 (+156 300)	32 050 224 (+302 700)	31 625 981 (-121 543)	34 393 324 (+2 645 800)	32 517 724 (+770 200)	32 532 724 (+785 200)
	18	Samferdsel	18 303 543	18 431 543 (+128 000)	18 453 543 (+150 000)	19 487 568 (+1 184 025)	19 613 543 (+1 310 000)	19 308 543 (+1 005 000)	19 308 543 (1 005 000)
Finanskomiteen	19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	53 393 000	53 302 700 (-90 300)	54 527 900 (+1 134 900)	50 299 300 (-3 093 700)	58 447 460 (+5 054 460)	58 226 000 (+4 833 000)	56 913 000 (+3 520 000)
	20	Tilfeldige utgifter og inntekter	6 295 429	5 041 029 (-1 254 400)	4 679 829 (-1 615 600)	6 295 429 (0)	6 251 229 (-44 200)	5 308 529 (-986 900)	5 308 529 (-986 900)
	21	Eksporgarantier mv.	-397 900	-397 900 (0)	-397 900 (0)	-397 900 (0)	-397 900 (0)	-397 900 (0)	-397 900 (0)
	22	Finansadministrasjon mv.	18 000 490	17 921 890 (-78 600)	17 992 490 (-8 000)	17 617 604 (-382 886)	18 000 490 (0)	17 846 490 (-154 000)	18 135 490 (+135 000)
	23	Skatter og avgifter	-588 670 461	-586 919 661 (+1 750 800)	-591 217 261 (-2 546 800)	-560 161 461 (+28 509 000)	-593 351 461 (-4 681 000)	-592 230 461 (-3 560 000)	-584 159 461 (+4 511 000)
24	Utbytte mv.	-11 455 052	-11 565 052 (-110 000)	-11 565 052 (-110 000)	-11 455 052 (0)	-11 255 052 (+200 000)	-11 455 052 (0)	-11 455 052 (0)	
		Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-137 964 000	-137 964 000 (0)	-140 159 000 (-2 195 000)	-123 422 046 (+14 541 954)	-137 980 249 (-16 249)	-134 297 600 (+3 217 600)	-125 357 700 (+12 606 300)

3. FORSLAG I BUDSJETT-INNST. S. I (2002-2003) SOM TREKKES I DENNE INNSTILLING

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til budsjettavtalen med regjeringspartiene under avsnitt 2.1 foran og forslag under kap. 6 Komiteens tilråding i denne innstilling om at arbeidsgivere i offentlig sektor må gis reell frihet i valg av pensjonsleverandør. På denne bakgrunn trekker disse medlemmer sitt forslag 6, under kap. 10 Forslag fra mindretall, i Budsjett-innst. S. I (2002-2003).

4. ANDRE MERKNADER OG FORSLAG

4.1 Virkninger av avgiftsendringer

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, omtalt under kap. 2.1, om Fremskrittspartiets subsidiære støtte til Regjeringens budsjettforslag for 2003 med de endringer som fremkommer av avtalen.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sette ned et hurtigarbeidende ekspertutvalg som skal utrede virkningene på statens inntekter av avgiftsendringer på grensehandelsutsatte varer. Utredningen skal omfatte virkningene av reduserte avgifter på eksisterende innenlandsk etterspørsel og på økning i innenlandsk etterspørsel som følge av redusert grensehandel, "tax-free"-handel og illegal omsetning. Utvalget skal redegjøre for hvordan provenyvirkninger beregnes i våre naboland, og redegjøre for utviklingstrekkene i avgiftene på grensehandelutsatte varer i nabolandene. Utvalget skal også vurdere virkningene på samlet konsum i Norge av de aktuelle varene ved avgiftsendringene og konsekvensene av dette. Utvalget skal vurdere virkningene av avgiftsendringer av ulikt omfang. Utvalget skal legge frem sluttrapport innen april 2003."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under avsnitt 2.5 i denne innstillingen, og går imot forslaget.

Komiteens medlem fra Senterpartiet og Kystpartiet viser til forslag foran om hurtigarbeidende utvalg for å utrede årsaker og virkninger når det gjelder grensehandelen. Disse medlemmer vil vise til at endringene som er foreslått i Reisegodsforskriften kan føre til at privatimporten av kjøtt og en del andre varer kan komme til å øke sterkt. Ifølge enkelte henvendelser bl.a. fra Norges Bondelag og Kjøttindustriens Landsforening, kan tapet av omsetning og arbeidsplasser bli stort. Disse medlemmer ber om at også konsekvensene av endringer i disse reglene blir tatt med i den planlagte utredning, og at endringer derfor ikke vedtas nå.

4.2 Vern og bærekraftig bruk

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Fol-

keparti og Venstre, viser til at Norge er et land med en unik natur og naturlandskap. Det er viktig at positive naturopplevelser i vårt land sikres for fremtidige generasjoner. Flertallet legger til grunn prinsippet "Vern gjennom bærekraftig bruk". Restriksjoner på atferden i for eksempel nasjonalparkene må være for å hindre skade på naturen. Mao. må det ikke legges restriksjoner på aktivitet som har til hensikt å øke tilgjengeligheten og bruken av naturparkene, men som ikke påfører naturen skade.

Flertallet viser til at det er flere forsøk på å starte opp miljøtilpasset næringsvirksomhet i naturparker og verneområder. Slik næringsvirksomhet rettet mot turister kan bidra med viktige arbeidsplasser i distriktene. Flertallet har merket seg at initiativ stoppes på grunn av begrensninger i forskrift.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innen 1. oktober 2003 komme tilbake til Stortinget med en sak om bærekraftig bruk av utmark og fjellområdene i Norge. I den forbindelse skal bl.a. spørsmålet om nærmere retningslinjer for økt turistmessig bruk av disse områdene utredes nærmere, både på arealer utenfor og innenfor større verneområder opprettet etter naturvernloven. Initiativ som bidrar til utvikling av kvalitetsturisme, med respekt for det naturlige, økonomiske, sosiale og kulturelle miljøet i fjellregioner, bør dyrkes frem og støttes."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under avsnitt 2.5 i denne innstillingen, og går imot forslaget.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets engasjement for en bærekraftig forvaltning av verneverdige og vernede områder. Bærekraftig forvaltning kan i mange sammenhenger være den beste form for vern. Dette medlem vil derfor i oppfølgingen i den saken som Stortinget får seg forelagt, legge vekt på disse hensyn og at en bærekraftig forvaltning gjelder også andre næringer enn turisme.

4.3 Bruk av nedlagte forsvarsanlegg

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, omtalt under kap. 2.1, om Fremskrittspartiets subsidiære støtte til Regjeringens budsjettforslag for 2003 med de endringer som fremkommer av avtalen.

Flertallet fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å foreta en vurdering av alternativ bruk av nedlagte forsvarsanlegg til bl.a. fengselsdrift til å redusere soningskøen. Sak fremmes for Stortinget innen 1. mai 2003."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under avsnitt 2.5 i denne innstillingen, og går imot forslaget.

4.4 Støtteordninger videregående opplæring

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til Regjeringens fremlagte forslag til en ny organisering og ordning når det gjelder utdanningsstøtte til elever i videregående opplæring. Regjeringen foreslår en rekke interessante omlegginger som kan være hensiktsmessig å se på. Imidlertid vil flertallet understreke at denne saken er av en så stor viktighet at den bør behandles uavhengig av budsjettet.

Flertallet vil på bakgrunn av dette fremme følgende forslag:

"I

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak med gjennomgang av låne- og stipendordninger for elever i videregående opplæring, med sikte på større treffsikkerhet i forhold til de målsettinger som gjelder for ordningen. Saken legges frem innen mars 2003.

II

Borteboerstipendet for elever i videregående opplæring reduseres ikke i forhold til nåværende nivå."

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader under avsnitt 2.5 i denne innstillingen, og går imot forslaget.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Kystpartiet viser til forliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, der disse foreslår en gjennomgang av stipendordninger for elever i videregående opplæring "med sikte på større treffsikkerhet". Disse medlemmer tolker dette dithen at disse partiene vil vurdere å omgjøre generelle støtteordninger til behovsprøvede. Disse medlemmer er skeptisk til en slik omlegging. Disse medlemmer viser til Senterpartiets forslag om å øke ulike stipendordninger med i alt 309,5 mill. kroner.

4.5 Grunnpensjon for gifte og samboende pensjonister

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen trappe opp grunnpensjon for gifte og samboende pensjonister til 1,7 G innen 2005, slik at den i 2003 settes til 1,6 G, i 2004 til 1,65 G og i 2005 til 1,7 G."

4.6 Husbankens lånerammer

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen øke Husbankens låneramme med 500 mill. kroner. Økningen i lånerammen øremerkes for kommuner som ønsker å bygge sykehjemsplasser, eldreboliger og rehabiliteringsplasser i sydlige land. Regjeringen bes komme tilbake med endelig forslag til ordning i Revidert nasjonalbudsjett for 2003. I den forbindelse skal det også vurderes hvordan private aktører kan trekkes med."

4.7 Rammene for kommunesektoren

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en vurdering av rammene for kommunesektoren i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003, når prognosene for skatteinntektene foreligger."

4.8 Likestilling mellom offentlige og private skoler

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for større grad av likestilling mellom offentlige og private skoler. Dette sees i sammenheng med den varslede lov om etablering av friskoler. Dagens krav til formål erstattes av krav til innhold og kvalitet. Kravet til innhold skal være at skolene enten følger læreplanen for offentlige grunnskoler, eller læreplaner som på annen måte sikrer elevene en jevn god opplæring. Når man oppfyller godkjenningsskravene, skal man ha rett til tilskudd."

4.9 Straffenivå

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å øke straffenivået for gjengangere innen vold, vinning og sedelighet senest 1. mai 2003."

4.10 Utvidelse av fengselkapasiteten

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen gi private adgang til å bygge fengsler. Nytt fengsel i Halden og utvidelse av Bergen fengsel med flere varetektsinnsatte prioriteres."

4.11 Alternativ medisinsk behandling

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen unnta alternativ medisinsk behandling for merverdiavgift senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2003 innenfor de rammer Stortinget trekker opp."

4.12 Forenklinger i kraftverksbeskatningen

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen igangsette et arbeid for å se på forenklinger i skattesystemet for kraftverksbeskatning."

4.13 Forsikringsvirksomhetsloven

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme proposisjon om nødvendige endringer i forsikringsvirksomhetsloven, slik at arbeidsgivere i kommunal sektor, samt andre som har sine pensjonsordninger tilknyttet KLP og som ønsker å gå over fra KLP til private pensjonsordninger, kan gjennomføre dette. Proposisjon fremmes senest 1. november 2003."

4.14 Sluttpakker

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen innføre sluttpakker som hovedregel, istedenfor ventelønn, ved oppsigelser i staten."

4.15 Moms-nøytralisering ved kommunale innkjøp

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreslå løsninger som nøytraliserer momsen for kommunene ved kjøp av tjenester fra private bedrifter. Dette iverksettes fra 1. januar 2004."

4.16 Utfordringsrett

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i kommuneproposisjonen for 2004 drøfte alternative modeller for å stimulere til økt bruk av konkurranse i kommunesektoren. En av modellene som skal vurderes, er den danske "utfordringsrett"."

4.17 Fritt sykehusvalg

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen utvide fritt sykehusvalg til å gjelde private aktører med avtaler med de regionale helseforetakene. Lovproposisjonen vedrørende fritt sykehusvalg skal fremlegges for Stortinget i vårsesjonen 2003, slik at det er mulig med ikrafttredelse 1. juli 2003. Pasientene skal gis like stor valgfrihet uavhengig av hvilken helseregion en tilhører. De regionale helseforetakene må derfor inngå felles avtaler med private sykehus."

4.18 Finansieringsmodeller i helsevesenet

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at valg av finansieringsmodeller i helsevesenet skal stimulere til utnyttelse av private aktører. Dersom det gis tilleggsbevilgninger knyttet til ekstraordinære forhold i helseforetakene, så skal midlene disponeres slik at situasjonen for private aktører blir tatt hensyn til."

4.19 Ressurssituasjonen i grunnskolen og videregående skole

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en redegjørelse om ressursituasjonen i grunnskolen og videregående skole i løpet av første halvår 2003."

4.20 Opplæringsloven

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2003 fremlegge en proposisjon om endringer i opplæringsloven med sikte på økt handlefrihet og mer fleksibel ressursbruk."

4.21 Kvalitetsmessige minstestandarder i grunnskolen

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til denne innstilling avsnitt 2.1 og fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en egen sak til Stortinget til behandling i stortings sesjonen 2003-

2004 om kvalitetsmessige minstestandarder i basisfagene og andre strukturtiltak som er nødvendig for å heve kvaliteten i grunnopplæringen."

4.22 Statens Pensjonskasse

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til budsjettavtalen mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, omtalt under kap. 2.1, om Fremskrittspartiets subsidiære støtte til Regjeringens budsjettforslag for 2003 med de endringer som fremkommer av avtalen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti og Kystpartiet, fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon om underdekningen i Posten Norge AS og NSB AS sine pensjonsordninger i Statens Pensjonskasse. Det bes i den forbindelse om en vurdering av selskapenes egenkapitalsituasjon."

5. FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Kystpartiet:

Forslag 1

Reglementet for Folketrygdfondet endres slik:

§ 5 skal lyde:

Styret har ansvaret for at fondets midler anbringes med sikte på best mulig avkastning under hensyntaken til betryggende sikkerhet og den nødvendige likviditet. Styret skal påse at det er etablert et betryggende risikostyringssystem for fondets forvaltning.

Fondets midler kan plasseres i norske ihendehaverobligasjoner og sertifikater, som kontolån til statskassen og som innskudd i forretnings- eller sparebanker. Innenfor en ramme på 20 pst. av forvaltningskapitalen kan fondets midler plasseres i aksjer notert på norsk børs eller på børs i Danmark, Finland eller Sverige, og, etter godkjenning fra Finansdepartementet i aksjer i norske selskaper ellers hvor aksjene er gjenstand for regelmessig og organisert omsetning, børsnoterte grunnfondsbevis i norske sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringselskaper, og børsnoterte konvertible obligasjoner og børsnoterte obligasjoner med kjøpsrett til aksjer i norske selskaper. Plassering i aksjer notert på børs i Danmark, Finland eller Sverige må samlet ikke overstige 20 pst. av Folketrygdens ramme for aksjeplasseringer. *Innenfor rammen for aksjeplasseringer* kan fondet delta i emisjoner i ikke-børsnoterte aksjer i norske selskaper. *Plassering i denne type aksjer kan ikke overstige 2,5 pst. av rammen for aksjeplasseringer.*

Annet ledd er ikke til hinder for at Folketrygdfondet kan beholde aksjer i norsk selskap som i forbindelse med oppkjøp, fusjoner e.l. endrer status til å bli utenlandsk selskap.

Fondet kan videre, innenfor den samlede rammen på 20 pst. av fondskapitalen, gå inn med egenkapitalinnskudd i form av ikke-børsnoterte papirer, i tilfelle hvor fondet står i fare for å lide betydelig tap på plasseringer i obligasjoner. Dette må i så fall være ledd i en koordinert aksjon, hvor en dominerende gruppe av kreditorene deltar, og hvor siktemålet for fondet alene er å trygge fondets interesser.

Folketrygdfondet kan eie andeler for inntil 15 pst. av total aksjekapital eller grunnfondsbeviskapital i ett enkelt selskap i Norge. Folketrygdfondet kan eie andeler for inntil 3 pst. av total aksjekapital i ett enkelt selskap i Danmark, Finland og Sverige. Styret kan ta opp kortsiktige lån dersom dette finnes hensiktsmessig.

Folketrygdfondet kan, etter nærmere retningslinjer fastsatt av Finansdepartementet, inngå salgs- og gjenkjøpsavtaler knyttet til egenkapitalinstrumenter og rentebærende instrumenter der erververen av instrumentene etter avtalen har plikt til å tilbakeføre disse til selger.

Forslag fra Arbeiderpartiet:

Forslag 2

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2003 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 15. oktober 2002 og supplert 12. november 2002 (tall i kroner):

Nr	Betegnelse	Rammeområde
1	Statsforvaltning	5 186 615 000
2	Familie og forbruker	34 226 733 000
3	Kultur	2 643 593 000
4	Utenriks	16 994 352 000
5	Justis	10 652 878 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	12 254 098 000
7	Dagpenger mv.	17 406 500 000
8	Forsvar	29 136 728 000
9	Næring	2 030 815 000
10	Fiskeri	454 095 000
11	Landbruk	12 928 677 000
12	Olje og energi	-59 987 120 000
13	Miljø	2 527 386 000
14	Stortinget mv.	1 098 440 000
15	Sosial	168 422 545 000
16	Helse	79 340 892 000
17	Kirke, utdanning og forskning	32 050 224 000
18	Samferdsel	18 453 543 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	54 527 900 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	4 679 829 000
21	Eksportgarantier mv.	-397 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	17 992 490 000

Nr	Betegnelse	Rammeområde
23	Skatter og avgifter	-591 217 261 000
24	Utbytte mv.	-11 565 052 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-140 159 000 000

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet og Kystpartiet:

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen ta initiativ til at Norges Bank sitt mandat i pengepolitikken presiseres slik at inflasjonsmålet balanseres i forhold til målet om en stabil kronekurs og hensynet til produksjon og sysselsetting.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 4

A

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2003 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 15. oktober 2002 og supplert 12. november 2002 (tall i kroner):

Nr	Betegnelse	Rammeområde
1	Statsforvaltning	7 283 282 000
2	Familie og forbruker	36 275 268 000
3	Kultur	2 006 936 000
4	Utenriks	11 320 466 200
5	Justis	11 324 978 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	8 038 120 000
7	Dagpenger mv.	15 814 500 000
8	Forsvar	29 236 728 000

Nr	Betegnelse	Rammeområde
9	Næring	1 827 615 000
10	Fiskeri	350 095 000
11	Landbruk	7 658 453 000
12	Olje og energi	-60 523 720 000
13	Miljø	2 218 620 000
14	Stortinget mv.	1 100 440 000
15	Sosial	168 852 111 000
16	Helse	80 482 593 000
17	Kirke, utdanning og forskning	31 625 981 000
18	Samferdsel	19 487 568 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	50 299 300 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	6 295 429 000
21	Eksportgarantier mv.	-397 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	17 617 604 000
23	Skatter og avgifter	-560 161 461 000
24	Utbytte mv.	-11 455 052 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-123 422 045 800

B

I Bevilgningsreglementet § 5 Utgiftene gjøres følgende endring:

Nytt punkt 5 skal lyde:

Avdelingen for kjøp av varer og tjenester fra utlandet.

C

I Stortingets vedtak av 15. oktober 2002 om statsbudsjettets fordeling til komiteene gjøres følgende endring/tillegg under finanskomiteen: Rammeområde 25 (Utenlandsbudsjett).

D

Under rammeområde 25 Utenlandsbudsjett bevilges for 2003 i henhold til oppstillingen nedenfor:

Fremskrittspartiets utenlandsbudsjett for budsjetterminen 2003

Inntekter (overført fra petroleumsfondet)	8 220 000 000	
Utgifter	Investeringer	Drift
Ekstraordinært kjøp av utstyr til sykehus	1 000 000 000	
Omsorgsboliger og sykehjem i utlandet		1 000 000 000
Sykebehandling i utlandet		200 000 000
Behandlingsreiser		200 000 000
Forskningsutstyr	200 000 000	
Vare- og tjenesteinnkjøp universitet og høyskoler	100 000 000	
IKT-utstyr til utdanningssektoren	200 000 000	
Studieplasser i utlandet		200 000 000

Politi- og redningshelikoptre	1 000 000 000	
Politibiler og -utstyr	100 000 000	
Forsvaret - norske styrker i utlandet		1 670 000 000
Støtte til hjemsendelse av flyktninger		300 000 000
Veibygging	1 500 000 000	
Lufthavnutstyr	100 000 000	
Eksportrådet		100 000 000
Turistreklame i utlandet		200 000 000
FNs høykommisær for flyktninger		100 000 000
Markedsføring sel- og hvalfangst		50 000 000
SUM Utenlandsbudsjett	4 200 000 000	4 020 000 000

E

Stortinget ber Regjeringen utvide Momskompensasjonsordningen fra 1. januar 2003 til å gjelde alle kommunale innkjøp, for å unngå konkurransevridende effekter og bidra til bedre og rimeligere kommunale tjenester.

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for at staten i et inntektspolitisk samarbeid skal tilby skatte- og avgiftslettelser som et bidrag i en felles rammeavtale for lønnsoppgjøret i 2003.

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen vurdere ulike modeller for kraftverksbeskatning hvor også en prisavhengig ressurskatt inngår, og fremme egen sak om dette til Stortinget.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen legge frem forslag til nytt skattesystem på norsk sokkel, med sikte på både å øke konkurransen og teknologiutviklingen.

Forslag 8

Stortinget ber Regjeringen fremme sak om tilbakeføring av bedriftsbeskatningen til kommunene.

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen igangsette et arbeid med å utvikle og etablere ulike makroøkonomiske modeller for analyser på kort og mellomlang sikt, som ikke alle faller inn under samme keynesianske kategori.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å opprette et energi- og petroleumsforskningsfond på 10 mrd. kroner, hvor avkastningen benyttes til teknologisk forskning for å bedre utvinningsgraden, økonomien og sikkerheten på kontinentalsokkelen, samt andre relevante energiforskningsprosjekter.

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å opprette et fond for materiellanskaffelser i Forsvaret. Fondet tilføres 5 mrd. kroner i startkapital.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 12**Rammevedtak*

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2003 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 15. oktober 2002 og supplert 12. november 2002 (tall i kroner):

Nr	Betegnelse	Rammeområde
1	Statsforvaltning	7 501 615 000
2	Familie og forbruker	33 957 638 000
3	Kultur	2 962 593 000
4	Utenriks	17 168 852 000
5	Justis	10 688 078 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	12 965 561 000
7	Dagpenger mv.	17 494 500 000
8	Forsvar	24 755 228 000
9	Næring	1 740 815 000
10	Fiskeri	436 745 000
11	Landbruk	13 350 677 000
12	Olje og energi	-63 343 620 000
13	Miljø	2 877 386 000
14	Stortinget mv.	1 091 040 000
15	Sosial	167 533 245 000
16	Helse	79 137 765 000
17	Kirke, utdanning og forskning	34 393 324 000
18	Samferdsel	19 613 543 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	58 447 460 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	6 211 729 000
21	Eksportgarantier mv.	-397 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	18 000 490 000
23	Skatter og avgifter	-593 351 461 000
24	Utbytte mv.	-11 255 052 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-138 019 749 000

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen øremerke 5 mrd. kroner av Petroleumsfondet til investeringer i de 48 fattigste land i verden (de såkalte MUL-land).

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett legge frem en ordning hvor fylkeskommunene kompenseres over 5 år med en sum tilsvarende det underskudd fylkeskommunene har opparbeidet i sykehussektoren i 2001, og som de statlige helseforetakene i sin helhet har lagt inn igjen i fylkeskommunen, og for alle andre utgifter som er relatert til virksomheter som staten nå har tatt ansvar for.

Første avdrag legges inn i Revidert nasjonalbudsjett for 2003.

Forslag fra Senterpartiet og Kystpartiet:*Forslag 15*

Stortinget ber Regjeringen endre handlingsregelen for bruk av oljepenger slik at det åpnes for økt bruk av oljepenger der dette kan bidra til å redusere presset i økonomien ved at den disponible arbeidsstyrken øker, kostbare flaskehals for næringslivet fjernes, ledig kapasitet i enkelte samfunnsområder utnyttes eller store offentlige utgiftsposter på sikt kan bli redusert.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 16**Rammevedtak*

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2003 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 15. oktober 2002 og supplert 12. november 2002 (tall i kroner):

Nr	Betegnelse	Rammeområde
1	Statsforvaltning	7 391 615 000
2	Familie og forbruker	34 599 133 000
3	Kultur	2 780 593 000
4	Utenriks	16 966 352 000
5	Justis	10 738 078 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	12 401 698 000
7	Dagpenger mv.	16 844 500 000
8	Forsvar	27 623 728 000
9	Næring	2 446 315 000
10	Fiskeri	521 595 000
11	Landbruk	13 045 677 000
12	Olje og energi	-61 071 120 000
13	Miljø	2 568 686 000
14	Stortinget mv.	1 098 440 000
15	Sosial	168 703 245 000
16	Helse	79 919 992 000
17	Kirke, utdanning og forskning	32 517 724 000
18	Samferdsel	19 308 543 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	58 226 000 000

Nr	Betegnelse	Rammeområde
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	5 308 529 000
21	Eksportgarantier mv.	-397 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	17 846 490 000
23	Skatter og avgifter	-592 230 461 000
24	Utbytte mv.	-11 455 052 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-134 297 600 000

Forslag 17

Stortinget ber om at det som en fast del av Nasjonalbudsjettet gis en samlet oversikt over landets arbeidskraftreserver og av tiltak som bidrar til at alle kan bli deltagere i arbeidsstyrken ut fra egne forutsetninger og ønsker.

Forslag fra Kystpartiet:*Forslag 18**Rammevedtak*

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2003 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 15. oktober 2002 og supplert 12. november 2002 (tall i kroner):

Nr	Betegnelse	Rammeområde
1	Statsforvaltning	7 472 415 000
2	Familie og forbruker	34 661 133 000
3	Kultur	2 854 593 000
4	Utenriks	16 966 352 000
5	Justis	10 759 078 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	12 088 198 000
7	Dagpenger mv.	16 844 500 000
8	Forsvar	29 236 728 000
9	Næring	2 140 815 000
10	Fiskeri	525 595 000
11	Landbruk	13 055 677 000
12	Olje og energi	-59 991 120 000
13	Miljø	2 717 386 000
14	Stortinget mv.	1 100 440 000
15	Sosial	168 741 245 000
16	Helse	79 283 392 000
17	Kirke, utdanning og forskning	32 532 724 000
18	Samferdsel	19 308 543 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	56 913 000 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	5 308 529 000
21	Eksportgarantier mv.	-397 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	18 135 490 000
23	Skatter og avgifter	-584 159 461 000
24	Utbytte mv.	-11 455 052 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-125 357 700 000

6. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til St.meld. nr. 1 (2002-2003), St.prp. nr. 1 (2002-2003), St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1-14 (2002-2003) og til det som står foran i denne innstillingen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

I

Rammevedtak

For Stortingets behandling av statsbudsjettet medregnet folketrygden for 2003 fastsettes følgende rammer for bevilgninger i samsvar med inndelingen i rammeområder vedtatt av Stortinget 15. oktober 2002 og supplert 12. november 2002 (tall i kroner):

Nr		H, KrF og V
1	Statsforvaltning	5 171 615 000
2	Familie og forbruker	35 352 133 000
3	Kultur	2 565 593 000
4	Utenriks	16 911 352 000
5	Justis	10 738 078 000
6	Innvandring, regional utvikling, bolig og arbeid	11 499 198 000
7	Dagpenger mv.	17 254 500 000
8	Forsvar	29 136 728 000
9	Næring	1 806 815 000
10	Fiskeri	426 595 000
11	Landbruk	12 885 677 000
12	Olje og energi	-60 036 120 000
13	Miljø	2 502 386 000
14	Stortinget mv.	1 098 440 000
15	Sosial	168 266 245 000
16	Helse	78 738 392 000
17	Kirke, utdanning og forskning	31 903 824 000
18	Samferdsel	18 431 543 000
19	Rammetilskudd mv. til kommunesektoren	53 302 700 000
20	Tilfeldige utgifter og inntekter	5 041 029 000
21	Eksportgarantier mv.	-397 900 000
22	Finansadministrasjon mv.	17 921 890 000
23	Skatter og avgifter	-586 919 661 000
24	Utbytte mv.	-11 565 052 000
	Sum før lånetransaksjoner og overføring til/fra Statens Petroleumsfond	-137 964 000 000

II

Endring i Bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet endres slik (endring i kursiv):

§ 11 femte ledd skal lyde:

Kongen kan fastsette regler som gir Finansdepartementet fullmakt til å bemyndige departementene og underordnede institusjoner til å overskride bevilgnin-

ger til driftsutgifter med inntil 5 pst. til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjett-terminer.

III

Endring i reglement for Folketrygdfondet

Reglementet for Folketrygdfondet endres slik (endringer i kursiv):

§ 5 skal lyde:

Styret har ansvaret for at fondets midler anbringes med sikte på best mulig avkastning under hensyntaken til betryggende sikkerhet og den nødvendige likviditet. Styret skal påse at det er etablert et betryggende risikostyringssystem for fondets forvaltning.

Fondets midler kan plasseres i norske ihendehaverobligasjoner og sertifikater, som kontolån til statskassen og som innskudd i forretnings- og sparebanker. Innenfor en ramme på 20 pst. av forvaltningskapitalen kan fondets midler plasseres i aksjer notert på norsk børs eller på børs i Danmark, Finland eller Sverige, og, etter godkjenning fra Finansdepartementet i aksjer i norske selskaper ellers hvor aksjene er gjenstand for regelmessig og organisert omsetning, børsnoterte grunnfondsbevis i norske sparebanker, kredittforeninger og gjensidige forsikringsselskaper, og børsnoterte konvertible obligasjoner og børsnoterte obligasjoner med kjøpsrett til aksjer i norske selskaper. Plassering i aksjer notert på børs i Danmark, Finland eller Sverige må samlet ikke overstige 20 pst. av Folketrygdfondets ramme for aksjeplasseringer. Innenfor rammen for aksjeplasseringer kan fondet delta i emisjoner i ikke-børsnoterte aksjer i norske selskaper som har søkt eller har konkrete planer om å søke om børsnotering. Selskapene skal være notert på den såkalte OTC-listen, som administreres av Norges Fondsmeglerforbund. Plassering i denne type aksjer kan ikke overstige 2,5 pst. av rammen for aksjeplasseringer.

Annet ledd er ikke til hinder for at Folketrygdfondet kan beholde aksjer i norsk selskap som i forbindelse med oppkjøp, fusjon e.l. endrer status til å bli utenlandsk selskap.

Fondet kan videre, innenfor den samlede rammen på 20 pst. av fondskapitalen, gå inn med egenkapitalinnskudd i form av ikke-børsnoterte papirer, i tilfelle hvor fondet står i fare for å lide betydelige tap på plasseringer i obligasjoner. Dette må i så fall være ledd i en koordinert aksjon, hvor en dominerende gruppe av kreditorene deltar, og hvor siktemålet for fondet alene er å trygge fondets egne interesser.

Folketrygdfondet kan eie andeler for inntil 15 pst. av total aksjekapital eller grunnfondsbeviskapital i ett enkelt selskap i Norge. Folketrygdfondet kan eie andeler for inntil 3 pst. av total aksjekapital i ett enkelt selskap i Danmark, Finland og Sverige. Styret kan ta opp kortsiktige lån dersom dette finnes hensiktsmessig.

Folketrygdfondet kan, etter nærmere retningslinjer fastsatt av Finansdepartementet, inngå salgs- og gjenkjøpsavtaler knyttet til egenkapitalinstrumenter og rentebærende instrumenter der erververen av instrumentene etter avtalen har plikt til å tilbakeføre disse til selger.

IV

Kvalifisering av seniormedarbeidere

Det henstilles til Regjeringen å legge til rette for etableringen av et kvalifiseringstilbud for seniormedarbeidere.

V

Stortinget ber Regjeringen om å foreta en vurdering av alternativ bruk av nedlagte forsvarsanlegg til bl.a. fengselsdrift til å redusere soningskøen. Sak fremmes for Stortinget innen 1. mai 2003.

VI

Stortinget ber Regjeringen sette ned et hurtigarbeidende ekspertutvalg som skal utrede virkningene på statens inntekter av avgiftsendringer på grensehandelsutsatte varer. Utredningen skal omfatte virkningene av reduserte avgifter på eksisterende innenlandsk etterspørsel og på økning i innenlandsk etterspørsel som følge av redusert grensehandel, "tax-free"-handel og illegal omsetning. Utvalget skal redegjøre for hvordan provenyvirkninger beregnes i våre naboland, og redegjøre for utviklingstrekkene i avgiftene på grensehandelsutsatte varer i nabolandene. Utvalget skal også vurdere virkningene på samlet konsum i Norge av de aktuelle varene ved avgiftsendringene og konsekvensene av dette. Utvalget skal vurdere virkningene av avgiftsendringer av ulikt omfang. Utvalget skal legge frem sluttrapport innen april 2003.

VII

Stortinget ber Regjeringen innen 1. oktober 2003 komme tilbake til Stortinget med en sak om bærekraftig bruk av utmark og fjellområdene i Norge. I den forbindelse skal bl.a. spørsmålet om nærmere retningslinjer for økt turistmessig bruk av disse områdene utredes nærmere, både på arealer utenfor og innenfor større verneområder opprettet etter naturvernloven. Initiativ som bidrar til utvikling av kvalitetsturisme, med respekt for det naturlige, økonomiske, sosiale og kulturelle miljøet i fjellregioner, bør dyrkes frem og støttes.

VIII

Stortinget ber Regjeringen legge frem sak med gjennomgang av låne- og stipendordninger for elever i videregående opplæring, med sikte på større treffsikkerhet i forhold til de målsettinger som gjelder for ordningen. Saken legges frem innen mars 2003.

IX

Borteboerstipendet for elever i videregående opplæring reduseres ikke i forhold til nåværende nivå.

X

Stortinget ber Regjeringen trappe opp grunnpensjon for gifte og samboende pensjonister til 1,7 G innen 2005, slik at den i 2003 settes til 1,6 G, i 2004 til 1,65 G og i 2005 til 1,7 G.

XI

Stortinget ber Regjeringen øke Husbankens låneramme med 500 mill. kroner. Økningen i lånerammen øremerkes for kommuner som ønsker å bygge sykehjemsplasser, eldreboliger og rehabiliteringsplasser i sydlige land. Regjeringen bes komme tilbake med endelig forslag til ordning i Revidert nasjonalbudsjett for 2003. I den forbindelse skal det også vurderes hvordan private aktører kan trekkes med.

XII

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake med en vurdering av rammene for kommunesektoren i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2003, når prognosene for skatteinntektene foreligger.

XIII

Stortinget ber Regjeringen sørge for større grad av likestilling mellom offentlige og private skoler. Dette sees i sammenheng med den varslede lov om etablering av friskoler. Dagens krav til formål erstattes av krav til innhold og kvalitet. Kravet til innhold skal være at skolene enten følger læreplanen for offentlige grunnskoler, eller læreplaner som på annen måte sikrer elevene en jevn god opplæring. Når man oppfyller godkjenningskravene, skal man ha rett til tilskudd.

XIV

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om å øke straffnivået for gjengangere innen vold, vinning og sedelighet senest 1. mai 2003.

XV

Stortinget ber Regjeringen gi private adgang til å bygge fengsler. Nytt fengsel i Halden og utvidelse av Bergen fengsel med flere varetektsinnsatte prioriteres.

XVI

Stortinget ber Regjeringen unnta alternativ medisinsk behandling for merverdiavgift senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2003 innenfor de rammer Stortinget trekker opp.

XVII

Stortinget ber Regjeringen igangsette et arbeid for å se på forenklinger i skattesystemet for kraftverksbeskatning.

XVIII

Stortinget ber Regjeringen fremme proposisjon om nødvendige endringer i forsikringsvirksomhetsloven, slik at arbeidsgivere i kommunal sektor, samt andre som har sine pensjonsordninger tilknyttet KLP og som ønsker å gå over fra KLP til private pensjonsordninger, kan gjennomføre dette. Proposisjon fremmes senest 1. november 2003.

XIX

Stortinget ber Regjeringen innføre sluttpakker som hovedregel, istedenfor ventelønn, ved oppsigelser i staten.

XX

Stortinget ber Regjeringen foreslå løsninger som nøytraliserer momsen for kommunene ved kjøp av tjenester fra private bedrifter. Dette iverksettes fra 1. januar 2004.

XXI

Stortinget ber Regjeringen i kommuneproposisjonen for 2004 drøfte alternative modeller for å stimulere til økt bruk av konkurranse i kommunesektoren. En av modellene som skal vurderes, er den danske "utfordringsrett".

XXII

Stortinget ber Regjeringen utvide fritt sykehusvalg til å gjelde private aktører med avtaler med de regionale helseforetakene. Lovproposisjonen vedrørende fritt sykehusvalg skal fremlegges for Stortinget i vårsesjonen 2003, slik at det er mulig med ikrafttredelse 1. juli 2003. Pasientene skal gis like stor valgfrihet uavhengig av hvilken helseregion en tilhører. De regionale helseforetakene må derfor inngå felles avtaler med private sykehus.

XXIII

Stortinget ber Regjeringen sørge for at valg av finansieringsmodeller i helsevesenet skal stimulere til utnyttelse av private aktører. Dersom det gis tilleggsbevilgninger knyttet til ekstraordinære forhold i helseforetakene, så skal midlene disponeres slik at situasjonen for private aktører blir tatt hensyn til.

XXIV

Stortinget ber Regjeringen legge frem for Stortinget en redegjørelse om ressursituasjonen i grunnskolen og videregående skole i løpet av første halvår 2003.

XXV

Stortinget ber Regjeringen i løpet av våren 2003 fremlegge en proposisjon om endringer i opplæringsloven med sikte på økt handlefrihet og mer fleksibel ressursbruk.

XXVI

Stortinget ber Regjeringen legge frem en egen sak til Stortinget til behandling i stortingssesjonen 2003-2004 om kvalitetsmessige minstestandarder i basisfagene og andre strukturiltak som er nødvendig for å heve kvaliteten i grunnopplæringen.

XXVII

Stortinget ber Regjeringen fremme en proposisjon om underdekningen i Posten Norge AS og NSB AS sine pensjonsordninger i Statens Pensjonskasse. Det bes i den forbindelse om en vurdering av selskapenes egenkapitalsituasjon.

XXVIII

Budsjett-innst. S. I (2002-2003) - innstilling fra finanskomiteen om Nasjonalbudsjettet 2003 og forslaget til statsbudsjett medregnet folketrygden for 2003 - vedlegges protokollen.

XXIX

St.meld. nr. 1 (2002-2003) Nasjonalbudsjettet 2003 - vedlegges protokollen.

Oslo, i finanskomiteen, den 28. november 2002

Siv Jensen
leder og ordfører

Ingebrigt S. Sørfonn
sekretær

